

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 kron, 3 mesece 2 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 9 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratne inseriranje znaten popust.

Zavlačevanje rekurzov od c. kr. namestnije v Gradcu.

Interpelacija poslanca R. vit. Berkša in tovarišev na notranjega ter naučnega ministra.

Tekom let si je prilagodila c. kr. namestnija v Gradcu prav posebne prakso, ki obstoji v tem, da se rekurzi v jako rujnih zadevah po več let ne rešijo, in da gospod cesarski namestnik izjavlja, da bo vsako zadevo rešil samo tedaj, ako mu da ministrstvo zagotovilo, da bode v slučaju rekurza ministrstvo potrdilo njegov ukrep.

S tem zagotovitvijo namestniških odločb je znatno pridobila nezmotljivost štajerskega c. kr. namestnika, pravica rekurza pa je postala popolnoma brezpomembna. Zadnji apel na upravni sodni dvor se je odložil za celo desetletje, in ves upravni aparat je prišel na ta način do popolne nedelavnosti.

Od nešteti slučajev, v katerih prebivalstvo zastoj kliče na pomoč pravno varstvo c. kr. namestnije, jih navedemo le par.

1. Proti volitvam v občinski zastop teharski so bili rekurzi vloženi, vsled katerih je zadržana sestava novoizvoljenega občinskega zastopa. Sodišča, ki so se imela tuji baviti s temi volitvami, so zdavnaj spoznala pravo, namestnija pa ne najde časa, da bi rešila vložene rekurze; zakaj ne, je javna tajnost: S svojo odločitvijo se noče na nobeno stran zameriti.

2. Proti novi voliti v celjski okrajni zastop so bili tudi vloženi rekurzi, ki imajo namen, sestavo novoizvoljenega okraj. zastopa zavlačiti. Tudi teh rekurzov ne reši namestnija iz istega vzroka.

Ali je izvolitev akonita, potem se mora sestaviti okr. zastop, al pa ni, potem se mora voliti znova.

Namestnija ne urene ničesar takšnega, temveč razveljavi kratkoma brez vsakega pravnega povoda prejšnji orajni zastop in postavi

na njegovo mesto vladnega zastopnika, ki upravlja zdaj zastop brez konca in kraja kot neodvisen paša popolnoma na svojo pest in po svoji volji.

3. Občini okolice celjske je ukazano, da zida novo šolsko poslopje; občina kupi stavbišče, pripravi vse gradivo za stavbo in potreben denar, ali v istem trenutku, ko hoče začeti zidati, zabrani namestnija iz neznanih vzrokov zidanje; pet let leži rekurz pri namestniji, in vsa poizvedovanja so brezuspešna. Namestnik še ni dobil od naučnega ministrstva zagotovila, da se mu potrdi odločitev, in se brani, rešiti to stvar. Nekateri revne občine so vsled zidanja šolskih stavb, ki kateremu so prisiljene, naravnost uničene; v tem slučaju pa oblast sama zavlačuje nujno potrebno zgradbo. Velno ista tendenca: Ljubezenska služba eni politični stranki.

O tem smo že interpelirali dne 8. marca 1904 naučnega ministra, ne da bi doslej dobili odgovor. Podpisanci stavijo zato vprašanje:

Ali njegova ekscelencija odobrava to početje štajerskega namestnika, ki čaka zagotovila, da se mu potrdi njegove namestniške odločbe, ako ne, ali je njegova ekscelencija pripravljena uplovati na gospoda namestnika, da reši rekurze vsaj v teh treh zgoraj navedenih slučajih?

Podpisi slovanskih poslancev.

Vodja celjskega okrajnega zastopa.

Interpelacija poslance R. viteza Berkša in tovarišev na njeg. ekscelencijo, notranjega ministra v državnem zboru.

C. kr. namestnija v Gradcu se je poljubilo okrajni zastop v Celju brez vsakega pravnega vzroka razpustiti in poklicati za upravitelja okraj. vladnega zastopnika. Takšna začasna upravljanja se omejujejo po pravilih na to, da se v istem smislu nadaljujejo tekoči posli; ali tako ni v Celju, kjer je vidno vse narobe. Go-

spodu vladnemu zastopniku je ugajalo dosedanje cestne komisarije, ki so v popolno zadovoljstvo opravljali svojo službo, odpustiti in jih nadomestiti z drugimi, njemu simpatičnejšimi osebami. Naše tozadevne pritožbe so ostale brez odgovora.

Prejšnji okrajni zastop je cestarjem vzel pravico do košnje trave ob cestnih robovih in hribovih, zato pa jim plačo znatno zvišal, in to iz jako tehtnega razloga, ker je ta košnja trave peljala do brezkončnih pravnih zmešanih, in ker so cestarji, v lasti košnje, smatrali celo cesto samo, mestu da bi jo snažno ohranili, daleč čez črto za svoje polje in ga rabili. Gospod okrajni komisar je zdaj popolnoma zlorabil to od prejšnjega okrajnega zastopa pred več kakor 15 leti sklenjeno spremembo, ki je izvrstno uspela in se uživala, in storil samovoljno določbo, da prepusti cestarjem košnjo trave, ne da bi jim prikrasil svoj čas zvišane dohodke. V svojem odloku se je spozabil celo tako daleč, da je zagrozil prebivalstvu, ako bi se ustavljalo, s kaznijo.

Podpisanci stavijo zato vprašanje:

1. Ali je eks. g. notranji minister pripravljen ustaviti te grajane samovoljnosti vladnega zastopnika?

2. Ali hoče skrbeti za to, da nastopijo čimprej pri celjskem okr. zastopu normalni odnosi, predvsem, da se sestavi okrajni zastop?

Slede podpisi slovanskih poslancev.

Čujte, čujte!

Iz murskega polja.

Koliko lepih naukov so zadnja leta razne knjige in časniki razširjali o nevarnosti žganja, a kako malo so koristili, to nas mora osupniti. Vse lepe besede, vsi pretresujoči vzgledi žganične propalosti, vse to je bob v steno. Kako krasno je naše mursko polje, kako rodovito in bogato, a vendar gre mnogo gospodarstev rakovo pot. Prešernost, lahkoživost in zapravljivost delajo vedno večje dolgove in žalibog premnogo ravno pri nemških zavodih, pri nasprotnikih. Kar še pa ostane, na to preži z odprtim, nenasitljivim žrelom

LISTEK.

Pozabljeni . . .

Spisal I. Iskré-Drameljski.

(Dae.)

In Mrak se je zaislil globoko v svojo minulo življenje. Rojen v mečki hiši, so ga poslali starši v mesto v šolo, da bi bil duhovnik. Ker pa je oče umrl, ga niti ni mogla več podpirati. Šel je v tujino, imel je srečo in obogatel. A srečen ni bil nikdar. Bog mu je vse drugo naklonil, pa ljubkega robinskega kroga, v katerem bi zajemal srečo, ni mu dal. Žena mu je kmalu umrla in sam se je vrvil med hrumečim svetom. Občutiti je moralto sovraštvo in zavist, tam samo mrzlo samoljublje. Tako je preživel mladost in cvet svojega življenja brez sreče in miru. In zdaj se je čestorati vprašal: Ali bi ne bilo bolje, da bi živel poizbljen od sveta?

Mrak, premišljujoč lelo svojega življenja, je spoznaval, da je večboma tudi on vse storil iz samoljubja in za svojeosebno korist. In proti koncu svojega življenja je zaželel, da bi storil nekaj lepega in dobrega, kar bi obenem ne bilo niti njemu, niti komu drugemu v samoljubje in napuh.

III.

Solnce se je pomikalo proti poldnevu, in Mrak, ki ni mogel zapustiti prijetne samote, se je napotil dalje po širokem gozdu. Ob koncu gozda je stala samotna koč, katero si je morda svoj čas postavil uboren drvar. Okoli revne koč je bilo par njivic, ki so bile videti istotako borne in nerodovite.

Tiho je bilo naokoli, in ko bi ugajala pot k bližnjemu studencu ne izdajala, da tu nekdo vsak dan zajema vodo, bi mislil, da so ljudje že davno zapustili ta samotni kraj.

Nekoliko prej, kakor je Mrak došel do koč, je prišla ven stara vdova Merkulačka, posestnica te samote. Dvoje koz v hlevu poleg koč jo je pozdravilo z meketanjem. S svojimi pepelnatimi očmi je gledala fanta, male sključene postave, ki je bežal z butaro drv iz gozda h koč.

„Oh, mati, hud mož je bil tam v gozdu. Star, pa velik in s palico. Prav hudo me je vprašal, čigav sem.“

Kmalu nato se pokaže Mrak pred koč, in kažoč na dečka, vpraša Merkulačko:

„Zakaj se me fant boji in beži pred menoj?“

„Tukaj v samoti nam je vsak človek nenavaden, ker malokdaj koga vidimo. Otroci se nenavadno boje in so nezaupni, a moj Šimek je še kakor otrok.“

„Videti mu je, da ima že kakih šestnajst let, zato se mi je čudno zdelo, da je še prav otročji!“

„Že celo čez dvajset! Saj je že lani moral iti na nabor. Sirotek je, kakor vidite, a povem vam, da mi dela več veselja kakor vseh drugih mojih osmero otrok. No, pa sedite, če vam je ljubo.“

Mrak se ni preveč rad razgovarjal; a ugajala mu je preprosta ženica in sedel je k njej na klopico pred koč.

„Rada bi vam s čim postregla, a nimam drugega pri koči ko črn kruh in kozje mleko.“

„Hvala, nisem lačen in žejen. Tako pohajam okolu, da sam ne vem prav, čemu. Preseda mi že doma.“

„Gotovo živite v revščini.“

„Ne rečem, da bi živeli v obilosti, a posebno velike sile nam ni. Šimek nosi v mlin in obdela njivice. Imam pa tudi pri sebi siroto Marico, ki hodi šivat k bližnji šivilji in tam časih zasluži kako desetico.“

„Na prvi pogled se mi je deček smilil. Zato bi mu bil dal desetico, pa je zbežal.“

„Seveda, ubožček je, ali zato vreden vse sreče. Šimek je moj deveti otrok, rodil se je v revščini in prišel pohabljen na svet. Siromaček bo, sem si mislila v svoji bolesti, zato sem rekla,

knjiga žganičnega oštira, tega volka v ovčji obleki.

Vsled tega se množi pomanjkanje povsod. Redki so kraji, da bi se nahajalo malo ali nič žganičnih bratcev, mnogo pa je takšnih gostilnic, kjer posedavajo pri fraklcu kar cele dneve in noči ljudje od zadnjega dninarja do najboljšega kmeta, valjajoč se po trebuhu pred špiritovim lažibogom, pa še celo v najlepših dnevih ob najsilnejšem delu. Fraklc za fraklcem ga vlivajo v vedno razbeljeno grlo, poleg tega postanejo surovi in neobčutljivi za vero, družino in narod. Žena in otroci doma jokajo in trpijo glad, očetje pa v „šnopstrafiki“ zapravljajo, propadajo in dajo vsej mladini slab zgled; saj tudi otroci, pobalini in celo dekleta že žro ta „parhant“ prav kakor vodo.

Vsako leto imamo priliko opazovati, kako ta, zdaj oni žganični zapravljivec pride do popolnega gospodarskega poloma, da se mu vse proda; pol gre v druge dolgove, pol pa požro žganični oštirji, ki potem farizejsko spreobračajo oči, rekoč: Oh — oh, jaz nisem nič kriv! — Postopači se množijo, deca pa „hajd po svetu“ do prve grabe, potem pa nazaj, občini in skrbnim davkoplačilcem na hrbet. Pa kaj vse to? Nihče se ne spametuje: komaj je padel eden, že drugi in tretji za njim. Marljivi in delavni ljudje potem pokupljajo ostanke take poruševine, največ pa pogoltne žganični grad.

O da! Žganica si stavi palače in gradove na razvalinah zapravljenih žganičarjev. Le poglejmo malo krog sebe! V Ljutomeru se bogatijo „porhantarci“ in celo že imovitim trgovcem, žlahtni gospodi ne preseda, dvoriti pijancem in jim prodajati v svojih štacunah „stoječki šnops“. V Babincih, Noršincih, na Kamenščaku, svetem Križu, Seliščih, Kapei i. t. d. skratka v vsakem zakotju razširja kaka šnopstrafika svoj smrad in zapeljivost. V Verzeji, ki se slobodno ponaša s svojimi kapitalnimi „šnopsbruderji“, si je pa žganica za voljo lepšega postavila celo palačo in taka podjetja še po mnogo podpirajo osebe, ki bi naj ljudi odvrčale. Žganjarničarji se povsod šopirijo ter bahato kažejo na malho, ki so si jo napolnili s prodano peštenostjo. Oh, koliko žrtev na telesi, na duši in premoženji tirja vsako leto ta hudičeva voda!

Narod slovenski! Ali se ne boš že enkrat vzdramil in sprevidel, da taki ljudje, ki iz tvojega pogina vlečejo dobiček, so najhujši tvoji sovražniki, čeravno se z mamljivo in sladko-zapeljivo prijaznostjo hlinijo krog Vas, se prav farizejski delajo nedolžne, kažejo kakor dobre kristjane in celo narodnjake. Pa vse to so le na videz, pod to krinko skrivajo prav spretno svojo nenasitljivo koristolovstvo, umazanost in dolge, hudičeve, grabeljive kremplje.

Kdor pita ljudstvo z žganjem, kdor ga z nedolžnim preobračanjem lokavih oči krmi s tem peklenkim strupom in sesa iz ubogih, zapeljanih ljudi zadnji sok zdrave krvi, ta v naših očeh ni kristjan, čeravno zahaja v cerkev (seveda farizejsko), pohaja k spovedi, plačuje maše i. t. d.; on ni narodnjak, čeravno je ud narodnih društev, je naročen na narodne časopise, ni odkrit „Štajerčev“ pristaš i. t. d., na skrivnem pa je vendarle istih misli kakor štajerčevi žganični bogovi v Ptuj, od katerih se jih večina zalaga s to peklenko pijačo. Vse je pri njih le navidezno, volk v ovčji obleki, dobro preračunjeno hlinjenje, kjer in dokler jim to nese dobiček. To so zapeljivci naroda, to so pijavke, ki so se obesile na njegovo zdravo telo in sesajo iz njega zdravo kri. Drugi hirajo, oni pa se debelijo.

naj bo Simon. Naj mu bo ime kakor onemu, ki je nosil Kristusu križ. Saj ga bo tudi on moral nositi vse žive dni“.

Mrak je gledal predse in bil globoko zamišljen.

„Ali ste poznali moja dekleta in sinove?“

„Nisem poznal. A kje so sedaj?“

„Svet mi jih je vzel. Niti ne vem prav, kje so zdaj vsi. Hčere se me še spominjajo in mi pišejo, sini so me že skoro pozabili. No, tvegala sem se jih in se navadila, da nimam drugega od njih ko spomin. Samo to Boga prosim, da bi mi žalosti in sramote ne napravljali. Spoznavam, da meni ne morejo delati kakega posebnega veselja in sreče, ker te tudi po stariših niso podedovali. Hvala Bogu, da imam vsaj Šimeka pri sebi. Kaj bi počela, da bi ga ne imela. Priden je in vse opravi. Kdo ve, če bi tudi njega mi ne vzel svet ako bi bil kakor drugi otroci. Tako pa je ostal kakor desetleten otrok le ob svoji materi“.

Še sta se pogovarjala nekoliko časa, potem pa se poslovila.

VI.

Mrak je še večkrat obiskal Merkulačko. Vsakokrat, kadar je prišel, pa ni našel Marice doma, ker je hodila šivat. Samo Merkulačka mu je vsakokrat toliko dobrega povedala o svoji

Ne verjemite jim več in obrnite jim hrbet, dokler je še čas, da ne propadete drug za drugim. Pridno delujte in skrbite za svojo deco, da vas ne bode še v grobu preklinjala, ker ste jim zastropili dušo in telo. Sadite marljivo sadno drevje, da boste imeli vedno doma potrebne neškodljive pijače. Na delo pa tudi, narodni voditelji na murskem polju! Živite tudi sami trezno, z dobrim vzgledom naprej, zapeljano ljudstvo pa z vsemi sredstvi iztrgajte žganjarskim pijavicam. Nevaren duh nemčurstva prepravlja itak že naš okraj, zdaj pa bi še koristolovci naš narod vtapljali v žganji? Ne, tega ne smemo dopuščati, žganici in žganjarjem se mora napovedati boj na celem črti in do zadnjega vaškega kotiča je treba zastavo treznosti povzdigniti. Naprej, duhovniki, učitelji in druge merodajne osebe, zbirajte treznih mož krog sebe, delujte s vsem svojim uplivom po apostolsko; preobračajte in rešajte, kar se še da, narodnega propada in sramote!

Slovenci!

Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov!

Domače in druge vesti.

— **Minister in slovensko vseučilišče.** Vsa prizadevanja vlade in Nemcev, da Hartlovo izjavo oslabijo, so popolnoma odveč, ker jugoslovanski, posebno pa slovenski poslanci, ne prikrivajo, da Hartlova izjava na njih ni napravila tistega vtisa, o katerem poročajo nemški poslanci in listi. Edino, kar Slovenci konstatujejo, je to, da je ta izjava prva javna, čeprav dana v odseku. Privatno so jim dajali tozadevna zagotavljanja že Körber in Gautsch. Sedanja izjava Hartlova pa ne more zadovoljiti, kakor poročajo interesovani krogi, ker je ni dal sam ministrski predsednik, ki je očitno zato ni dal, ker se ni maral za vedno vezati. Zato je potisnil naprej Hartla ker je začasno minister. Izjava ministrskega predsednika ni omajala prvotnih sklepov Slovencev in zato še sedaj vztrajajo na stališču, da se ne sme rešiti italijanska vseučilišča predloga, dokler ni rešeno vprašanje slovenske pravne fakultete v Ljubljani. Ta njihov sklep bodo podpirali češki poslanci, ki so v tem vprašanju edini z jugoslovanskimi klubi.

— **Spodnještajerski Nemci proti slovenskemu vseučilišču.** Nemški listi kriče besno zoper izjavo ministra dr. Hartla glede slovenskega vseučilišča, vrhu tega prinašajo zelo lažnjiva telegrafska poročila iz Celja, češ, da jih je kot blisk prešinila vest o slovenski pravoslavni fakulteti. Seveda o kakem ogorčenju ali vznemirjenju niti govora ni, in so vsa telegrafska poročila naravnost naročena iz Dunaja od „Ljudske nemške stranke“. Vse govorice o ogorčenju so pusta komedija, hinavščina političnih lopovov, med katerimi igra Pommer prvo ulogo.

— **Št. Ilj v Slov. goricah.** Kako lep, romantičen kraj, biser Slov. goric je Št. Ilj. Ni čuda

torej, ako si je naš sovražnik Nemec izbral Št. Ilj za svojo postojanko. Ali se bo sovražniku prodiranje tudi v naprej posrečilo? To nalogo imajo v kratkem rešiti domačini, volilci. Kakor znano, bode skoraj razpisana zopet volitev in sicer samo za odločilni I. razred, ki je bil vsled pritožbe Slovencev ovržen. Nemčurska stranka, ki je na krmilu že od leta 1900, torej že 5. leto, dela in tuhta zopet, kako bi zmagala in treba bode silne paznosti, da se ne zgodi zopet kakor zadnjič, da voli nasprotnik s slovenskim pooblastilom. Mislimo, malo več požrtvovalnosti bo vendar le treba tudi od naših voditeljev! Meseca avgusta leta 1903 je bila pri volitvi zmaga slovenska, pozneje seveda ovržena. Ob tej priliki je pisala celjska „D. Wacht“: „Na periferiji južne Štajerske, na severu, tam, kjer se naslanja na popolno nemški, Srednji Štajer, tam, kjer bi se smelo pričakovati, da nemštvo napreduje, ker imajo pomoč za hrbtom, in so mu vsi pomožni viri tako blizu, ravno tam je nemštvo te dni izgubilo volilni boj. — Št. Ilj je padel in padel je samo po nemški krivdi itd.“ Iz tega samo je že razvidno, koliko ve ceniti sovražnik naš Št. Ilj. Postavimo se jim v bran, zječinimo se tudi mi in kakor eden mož stopimo na dan volitve tja, da prečrtamo germanskemu medvedu njegove črne nakane. In Slovanski svet, ki zadnja leta, posebno pa ob burnih časih volitev tako pazno gleda na nas, akoravno je še prišlo od tja prav malo veselih pojavov, gleda tudi sedaj zopet na naš Št. Ilj. Trudimo se in žrtvujemo, da se bo po končni zmagi slovenski svet veselil z nami in klical „Slava Št. Ilju!“

— **Ciril in Metodov kres** prižge kakor običajno tudi letos „Celjsko pevsko društvo“ v torek, dne 4. julija, ob 9. uri zvečer na Starem gradu. Natančen spored se objavi. Po zažiganju kresa se snidemo v „Skalni kleti“, kjer bo igrala narodna godba.

— **„Celjski Sokol“** poleti v nedeljo, dne 2. julija t. l. v Braslovče. Odhod je ob 2. uri popoldne iz tukajšnjega kolodvora ter se peljejo izletniki do Polzele. Odtam koraka kakih 20 minut do Braslovč, kjer se priredi tudi javna telovadba. Povratak z večernim vlakom ob 8. uri. Glede nato, da vozi nedeljski vlak jako ugodno v Savinjsko dolino, se nadejamo, da se priklopijo Sokolu tudi druga narodna društva.

— **Celjski Slovenci v Zagrebu.** Nad 150 Celjanov nas je bilo v četrtek, na praznik sv. Petra in Pavla na izletu v hratski metropoli, Zagrebu, kjer je „Celjsko pevsko društvo“ priredilo koncert. Sprejeli so nas Hrvatje presrečno in spremili v prostore pevskega društva „Kolo“. Tam, na prostornem vrtu se je zbral zvečer okolo 5000 oseb, da prisostvujejo koncertu ki se je vršil na korist Ciril-Methodovi družbi. Na pevci so nastopili častno, z vso navdušenostjo za svojo našo pesem; njihovo petje, prekipevajoče srčnih čutil in zanosa, vse občinstvo je bilo udivljen. „Liepa naša domovina“ se je bratila z „Naprej“; to je bil čas, ko je nam razplamenilo srca azigrano čuvstvo bratske ljubezni. — Vsled nek malenkostne disonance

„A to lahko jutri ovršiš“.

Deklica ga je pogledala z začudenimi očmi in menila, da je jutri ndelja.

Deklica je umolkla.

„Marica, veš, po kaj sem prišel“, je pretrgal Mrak molčanje. „Ali bi hotela iti z menoj? Nocoj te še sicer ne sliš, ampak da bi mi obljubila“.

Deklica je zardel.

„Še prav ne vem kje ste“.

Šimek pa je začel rasti za mizo. Treska mu je padla iz rok. V ko je postalo temno. Šimek ni hotel več užgati luč kakor nalašč, da bi Mrak ne videl Marice in bilu je ne vzel. Skrivoma je prijel Marico za rob in šepetal:

„Nikar, Marica, ne obljubuj. Jeli da ne pojdeš?“

„Sama ne vem, kabi . . .“

„Ljudij doli nise navajena. Gotovo bi me grdo gledali, in vsaki bi me videl, bi dejal: Ta ni vredna da je ml nami; zakaj si je gospod izbral najrevnejšo in najnevrednejšo deklico za svojo hčer. In ne bilaj srečna“.

„Dekle, sama ne veš, koliko si vredna“.

„In tako težko se ločila od dobre tete in Šimeka. Žal bi mi bilo pa tudi za rožami, katere sem posadila poredicah. In kapelica doli

osemnaestletni rejenki, da bi jo bil prav rad poznal.

Mrak je od svoje mladosti večinoma preživel v sami prešerni družbi. In na starost je tako zahrepenel po otročji ljubezni. „Menda res samo v otroku biva lepa duša“, si je mislil Mrak.

Nekoč, bilo je že zvečer, je prišel Mrak v koč in našel Marico doma. Pazljivo jo je pogledal in zdela se mu je res taka, kakor si jo je predstavljal. Bila je šibke postave, nedolžnih velikih oči in belih lic. Okoli ram je imela ogrnjen velik robec in na prvi pogled je bila tako zala, da se je mogla vsakemu prikupiti.

Deklica je šivala in Šimek ji je svetil z gorečo tresko. Od Merkulačke je bila izvedela, da jo misli Mrak vzeti za svojo namesto Vefke. Zdaj se je borila z mislijo, ali bi šla, in kako bi bilo. Trepetaje ga je gledala, kakor bi hotela reči: „Ničesar nimam kakor te svoje nedolžne oči“.

„Škoda tvojih oči, da se mučijo pri luči“ je dejal Mrak z resnim sočutjem. Taka luč, kakor jo tu imate, je škodljiva očem. Nocoj se kaj pomenimo. Prišel sem z važnim opravkom“.

„Tudi ko bi mi dali bogvekoliko, ne morem nehati. Obljubila sem to obleko nocoj zgotoviti. Je za ubogo nevesto. In obljubo moram držati“.

sta izostali iz programa dve točki. Hrvatoma se zahvaljujemo za lep sloves in vse ugodnosti, ki smo jih užili v njihovi sredini. Do vidova!

— **Velika slavnost v Mariboru 2. julija.** Priprave za to veliko slavnost v prid družbe sv. Cirila in Metoda so velikanske. Od vseh strani se pošiljajo prispevki; zlasti ne izostajajo rodoljubi Mariborskega okraja. Vdeležba obeta biti velikanska. Oglasilo se je tudi mnogo akademikov, posebno pevski zbor ak. društva „Tabor“. Rodoljubi, žrtvujte ta dan čas in denar in prihitite na mejo Slovenskega Štajerja. Za zabavo in potrebo je skrbjeno vsestransko. — Zvečer je ples v veliki dvorani. Veselica je pri vsakem vremenu.

— **Zrelostni izpit na celjski gimnaziji** se je vršil od 23. do 27. junija; delalo ga je 31, srečno prestalo 29 kandidatov. Slovenski abiturienti so gg.: Ljudevit Zagoričnik (z odliko), Otokar Baš, Bogomil Hrašovec, Julij Kuder, Martin Knez, Alojzij Rakun, Viljem Šrihar in Leopold Vičar. Nemška odličnjaka sta F. Karpf in A. Schärftlein.

— **Lov po slovenskih naročnikih za nemške časopise ovira živahnejši razvoj slovenskega časopisja.** Upravništvo novega „Wiener Journal“-a ponuja ta list vsej slovenski inteligenci in mnogoteri naš razumnik, ki se hoče prištevati k narodnjakom, si ga naroči, češ, po ceni je, ker dobi ta list, ki izhaja vsak dan, po jedno krono na mesec. Podobno je najti po slovenskih gostilnah, da celo pri nekaterih zasebnikih sovražnico našo „Tagespost“, nasproti temu se pri njih zaman oziraš po slovenskem dnevniku ali tedniku, celo najcenejšega lista „Slovenskega Štajerca“, ki se bori med priprostim narodom za širjenje slovenske misli, ne zagledaš na njihovi mizi. To je žalostna, pegasta prikazen v našem narodnjstvu. Pač skrajno smešne so besede o našem slovenstvu, če pa prinašamo prostovoljno svoj davek v dar nemškemu časopisju, domačega pa zanemarjamo. Taki Slovenci so podobni onim nečloveškim staršem, ki lastne otroke zavržejo, a tuje pitajo s tečno hrano. Vsi nemški časopisi, najsi spadajo k katerikoli stranki ali pod katero jim drago stroko, gojijo nemško misel. Slovenec se navzame polagoma njihovega duha, končno mu postane vsejedno, nemško ali slovensko, ter se pogreza vedno globlje v nemčurstvo, kar ima za razvoj naše politike nepregledne škodljive posledice. Še celo slučajev, v katerih imajo premožnejši Slovenci mnogo slovenskih listov, a zraven tudi nemške politične liste naročenih, ni mogoče izpričati; kajti ta naročnina je davek za ptuje časopisje. Ta denar bi se dal pač koristno nakloniti kateri slovenski potrebi, saj imamo teh potreb v izobilju. Izjema se zamore dovoliti le v onih slučajih, ki služijo strokovni izobrazbi in to še le tedaj, če slovenskih listov te stroke nimamo. Ti slučajji so jako redki, kajti skoro vsi naši stanovi imajo svoje liste. Po nekod se čujejo glasovi: „Jaz imam zato nemški list naročen, da izvem novice prej!“ Ta okolnost je posledica pomanjkanja pravega spoznanja. Ko bi vsi Slovenci opustili naročevanje nemških časopisov ter naročnino za nje naklonili slovenskim listom, zraven pa še skrbeli, da se naši časopisi bolje razširijo med narod, bi bili naši listi v stanu imeti po vseh krajih plačane poročevalce, ki bi bili vsled svoje izobrazbe zmožni pisati objektivno in resnično; potem bi se naše časopisje povzdignilo na višjo stopinjo, slovenska misel bi napojila naše ljudi s svojo močjo, narod bi postal duševno močan in silen, sedaj pa je — suženj nemške misli, nemške politike. Naroden

greh stori vsak Slovenec, ki podpira nemško časopisje in književnost. Sovražnik, odpadnik in janičar je vsakdo, kdor še povrh zanemarja slovensko književnost in časopisje ali se celo zaničevalno o njem izraža.

— **Slovenska obrt v Celju** ima zaznamovati v kratkem zopet znaten napredek. Z dnem 2. jul. otvori namreč v Kolenčevi hiši na Graški cesti g. Josip Steleer svojo mesarijo. Ker je novi mesar odločen narodnjak, zato se vsi slovenski krogi v Celju uljudno vabijo, naj samo pri njem kupujejo potrebno meso. Posebne okrožnice o tem razpošlje „Slov. obrt. društvo“. V isto hišo se preseli 1. jul. g. Martin Kolšek, čevljar in tudi vrl naroden mož. Svoji k svojim!

— **Ptujski okrajni zastop.** Lanska volitev v okrajni zastop ptujski je pokazala, kako naglo propadajo kmetski veliki posestniki. Kajti prej je bilo takih posestnikov še dve do tristo, lani niti ena dobra tretjina več! Veliko večino posestnikov volilcev so dale občine iz Slovenskih gor. Tu imamo najugodnejšo priliko, da vidimo, kako se število krč, da občine, ki so še pred 6 ali 8 leti dale deset in celo več veleposestnikov volilcev, danes pa komaj dva ali tri. Mi moramo vsi skrbeti in na to delati, da se dobre in lepe kmetije po našem kraju ohranijo, ne pa nasprotno! Za bodočo volitev moramo naše glasove zbirati! V vsaki občini, v vsaki župniji se morajo posestniki zato sami brigati, da so vsi vpisi v zemljiški knjigi in katasterski pravilni.

— **Šolska vest.** Štirirazrednica pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah se razširi v šestrazrednico, kakor tudi štirirazrednice v Ponikvi in v Puščavi v petrazrednice. V stalni pokoj je stopil šolski vodja v Plešivcih g. Jernej Pavlič.

— **Slovenska zmaga v gornjeradgorskem okraju.** Pri občinskih volitvah v Trbegovcih župnije Sv. Jurija ob Ščavnici 23. junija so bili izvoljeni sami narodnjaki; bračlijancev niti eden ni izvoljen.

— **Državna podpora za brežiško glavarstvo.** Znano je iz poročil iz deželnega in državnega zbora, kako veliko škodo so trpeli l. 1904 vsled toče in drugih uim posestniki po mnogih občinah brežiškega glavarstva. K temu je prišla še druga velika nezgoda: v občini Globoko se je moralo zapreti šele pred 20 leti pozidano šolsko poslopje in mora občina postaviti novo šolo, ker je zdaj brez vsakega šolskega poduka okoli 200 otrok. Gospod okrajni glavar je dobil od c. kr. namestnije v podporo prizadetim občinam, med katere se mora sprejeti tudi Globoko, državni znesek z 3000 kronami. Zaupni možje so sklenili namestnijo zaprositi, naj kot podporo pošlje vsaj še 10.000 kron. Skupaj se bi zdaj razdelilo 10.300 kron.

— **K označenju nadzornika Dreflaka.** Letošnja uradna konferenca našega nadzornika ljudskih šol spet pokazala v pravi luči. Temu možu ni mar napredek našega šolstva, nego stori edino le vse to, kar bi utegnilo Slovencem škodovati a „vsenemstvu“ koristiti. — Kazal se nam je pravcatim „agentom provokatorjem“ vsenemškega mišljenja. — V tem poklicu je precejšnjih zmožnosti. Kot šolski nadzornik — torej kot duševni vodja muizročenega učiteljstva — pa je brez potrebnega znanja. — S žuganjem, ždjenjem, beganjem in hujskanjem si pač nobeden ni pridobil potrebnega ugleda — avtoritete — še nanj pa ljubezen in odkritosrečno spoštovanje svojih mu podložnih. Njegovi takozvani „praktični migljaji“ so bili borna, neslana zmes nam brečitanih beležk. —

Odlikoval se je edino le s tem, da se nam je pokazal nestrpnega preganjalca vsega, kar je slovenskega. Prejšnja leta je postavil vedno praktika Ranerja v ospredje; no, letos pa nam je celo preklicanega „Japonca“ porinil v bojno črto, češ, glejte Japonci se uče ruski — in vedo zakaj — in „wir“ bi se učenju kulturnega jezika ustavljali! — (ruskega?) Kdo pa se ustavlja, g. nadzornik? — Stavec.) — Tudi Nürnberg“ smo večkrat slišali. — Da, da, g. Dreflak, bil si v Nürnbergu — to je istina — tam si pre govoril z ruskim „Staatsratom“ in sedel v bližini „Japonca“ — in Bog ve, kaj si še — — — doživel, a na „Nürnberger Trichter“ pa si celo pozabil. Nesrečni odpadnik je sedaj na višku odvažnosti. — Kako tudi ne! — S začetkom zadnjega četrletja bo tudi v prenovljenem okr. šolsk. svetu igral vsaj... 3 ulogo (1. ulogo si je pridržal g. glavar, drugo pa Ornig sam) — Ta dva bosta skrbela, da bodo v bližini Ptuja nameščeni sami nar. mlačneži in osobni sluge nadzornikov. Pa „svaka sila do vremena“. G. nadzorniku pa bi priporočali, da bi se bolj zanimal za istiniti napredek izročene mu šolstva, si resnim trudom prisvojil, kar mu še manjka na znanju in prepotrebne mu taktu in prav temeljito predelal oni odstavek „Diesterwega“, ki tako lepo govori o lastnostih in dolžnostih nadzornikovih. — Šenekaj. — Upam, da smo letos zadnjikrat zborovali v „Deutsches Pakhaus“ in bili prisiljeni podpirati gostilničarja vsenemškega lokala. Zborovanja naj se, ko prejšnja leta, vrše v okol. šoli.

— **Socijalni demokratje v Trbovljah.** Ob priliki lepe narodne slavnosti pri nas je g. Dežman razobesil slovensko zastavo; s tem je baje razžalil socijalne demokrate, ki so mu zato napovedali bojkot. Dejali so, da ne sme nihče v njegovo prodajalno, da ga tako uničijo. Isto se je zgodilo g. Juvanu, peku; socijalni demokratje so zapretili rudarjem, naj ne kupujejo pri njem kruha. No, stvar ni bila tako huda. Opozorili bi socijal. demokratsko stranko, da je takšno njeno početje krivično in nasprotnje temeljnemu njenemu programu. Ali je to svoboda prepričanja, za katero se bore oni, da prete z uničenjem trpinu, ker si je upal pokazati, kaj in kdo je! Vrh tega pa pomislite, kje na svetu najdete narod, ki bi imel tak program, kakor slovenski, ki se eminentno strinja s principi socijalne demokracije. Mi smo narod v prvi vrsti kmetov, delavcev, mi se bojujemo v narodnem in socijalnem oziru za najprimitivnejše človeške pravice, da bi naš narod imel iste pravice z drugimi. Ali tega ne vidite! Da so takšne razmere med jugoslovansko soc. demokracijo v Trbovljah, je žalostno.

— **Iz vlaka je skočil v nedeljo popoldne** pred Št. Jurjem ob juž. žel. 30letni posestnik Jur. Smole od Sv. Stefana, okr. Šmarje p. Jelšah. Zadobil je smrtno nevarne telesne poškodbe na glavi; počila mu je lobanja in se zlomila nosna kost.

— **Brežice.** Na Telovo popoldan je priredil naš čili „Sokol“ prvi izlet v društveni obleki na bajno ležečo posestvo Grič v Čatežu, kjer vihra že 14 dni slovenska trobojnica. Grič je sedaj lastnina Posojilnice v Brežicah, ki ga je na prostovoljni dražbi kupila za 40.000 kron od Mokriške grajščine. Pri glasu godbe in izvrstnem petju čitalniškega mešanega zbora smo užili v prijaznem Čatežu nekoliko uric, ki nam ostanejo vedno v spominu. Za našega „Sokola“ so se celo Nemci zanimali; vsa okna so bili polne glav, ko je korakal Sokol skoz mesto. — Prihod nazaj v mesto se je vršil čisto mirno brez vsakega izzi-

v gozdu bi bila potem zapuščena, ker bi je nihče ne kitil in skrbel za njo.

„Če imaš veselje, b. tudi pri nas lahko kitila kapelo“.

In spet se je oglašil v temi Šimek.

„Nikar, Marica, dol so hudi ljudje. Grdo bodo s teboj delali kakor so zadnjič z menoj, ko sem nesel čmrčke. Veš, pogledal sem bil doli v vasi v kovačnico, in kaj s mi je zgodilo? Kovači so mi rekli pobrati razbejene klešče, da sem si vse prste opekeli“.

V Mraku je vedno bolj vstajala želja, da bi to deklico napravil zasrečno stvar na svetu. Ona, tako preprosta in oroška, bi se ne mogla prevzeti kakor Vefka. Saj bi ji poiskal mladeniča, ki bi je bil vreden. In kako sladko bi bilo gledati in uživati hvaležnost in ljubezen.

V.

Kmalu potem pa je začel Mrak opazovati, da je Vefka postala doti boljša. V prejšnjo družbo ni več zahajala, dma pa je bila krotka in poslušna. Skrbno se je prizadevala, njemu ustreči. Hodila ni drugam ko v cerkev in njeno lice je bilo prijazno in kotko. Skratka, vedla se je tako, da je bil Mrak injo zadovoljen in namignil je Mlinarjevi Miri, da je več ne potrebuje.

Vesel je bil Mrak nado spremembo, ker Vefko

je imel že nekda rad. Nekaj prirojeno prikupljivega in nežnega je bilo m tem dekletu, a ona nežnost je pa bila ob ošabivosti in prepirljivosti, ki se je bila privadila, popolnoma izginila. Ko pa je bil spet mir razlit na dekliskem licu, se je vrnilo spet ono, kar se ji je najlepše podajalo. Mrak je bil zdaj zadovoljen in je mislil, da bo ostala tako, ker prišla je spet na pravo pot. Saj si je mislil Mrak, da je našla spet ono, kar je izgubila. Človek more samo iskati ono, kar ga je nekda, ko je bil nedolžen, osrečevalo. Rasti mora pri Bogu, pri dobrih ljudeh v čednostih in dobrih delih in gotovo najde srečo.

Vefkino srce je bilo kakor vrt, kjer se obpleje plevel, a globoko v zemlji še ostanejo korenine in če le morejo poženejo spet svoje kvarljive rastline. Globoko v srcu je pri Vefki še vedno imela korenine lakomnost in zavist.

Marica je sedaj večkrat prišla k Mraku. Prinašala je v poletnem času gob in ostajala včasih, da je okitila Mrakovo kapelo ali pa kaj pomagala Vefki. Mrak jo je večkrat dobro obdaril. Postavil jo je večkrat nalašč v zgled Vefki. Ona pa ni mogla slišati, da se bi mogla učiti od ponižne deklice. Tiho si je sicer priznala, da jo nedolžna Marica v marsičem preseza ali sebe je opravičevala, češ da tako biti mora le revna gozdna deklica, ne pa ona ki je med svetom in zala.

Opravičevala se je nadalje, da boljša je vendarle kakor marsikatera druga deklica.

In sčasoma je začela Marico zaradi njenih prednosti celo mrzeti. Kakor je prej zavidala, črtela in se jezila na Mlinarjevo Minko zaradi njene lepote in gibčnega uma, tako ljubosumna in zavidna je bila Marici zaradi njenih čednosti. Seveda je ista mrznja izvirala iz domneve, da bi znal Mrak tudi tej deklici kaj sporočiti.

In Vefka pozabivši, da jo je ravno Merkulacka pripeljala na pravo pot, in da je njej kakor Marici le hvalo dolžna, je začela v svoji lakomnosti misliti, kako bi to preprečila. Dobra vest ji je sicer dejala, naj ne bo taka, da moramo vsi živeti na svetu, da je Marica sirota, ki ji vendar ni storila nič hudega in da moramo ljubiti svojega bližnjega. Vendar ko je enkrat nenadoma prišla prilika, da je mogla škodovati Marici, se je oglašil spet oni zapeljivi lakomni glas in pripravi deklo za slab čin.

Mrak, ki je bil bogat, ni ravno štedil z denarjem, in večkrat si je kaj omislil in kupil, kar se ni neobhodno potrebovalo pri hiši. Tako je tudi enkrat, ko je bil v mestu, kupil lepo vazo, ki pa je doma že bila dolgo časa shranjena v shrambi.

(Konec prihodnjica).

vanja naših nasprotnikov, kar se lahko tolmači le, ker je „Sokol“ korakal pod varstvom štirih orožnikov. Pač lepo spričevalo za naše nemčurske kulturonosce, da je Slovenec v Brežicah varen le pod nasajenimi bajoneti pred tolovajskimi napadi njihove fakinaže. Ta pojav narodne probujenosti in napredka seveda silno peče naše germane, in nesramni dopisun, katerega spričo njegove plitke štilizacije takoj poznamo, se infamno zaganja v starost dr. Jos. Straška. Dotičnik bi pač najbolje storil, ko bi si dal preiskati svoje puhle možgane. Med drugimi lažmi piše tudi, da so morali pri izletu sodelovati orožniki, češ da je bila nemška posest in osebna varnost v nevarnosti; kaj ko bi nam dopisnik tudi povedal, kdo je pri krajnem šolskem svetu pokradel denar, katerega so morali tudi Slovenci plačati.

— **Na Menino planino!** Savinska podružnica Š. pl. dr. priredi v nedeljo t. j. 2. julija svoj prvi letošnji izlet na Menino. Odhod iz Gornjegograda opoldne. Nekateri gredo že prej. V koči se bode dobila pijača. Jedila mora vsak sam seboj prnesti. Dohodi so iz Gornjegograda, Bočne, Vranskega, Močnika, Tuhinjske doline. Sedaj cveti na Menini planinski nagelj (Kohlroschten) in tudi že redendron. Na veselo svidenje, vrlip laninci! Vsak bo dobro došel!

— **Polenshak.** Osveta. Igra li zločesti usmev krog mojih ustnic, ali se bliska gromčiči srd na mojem obrazu, ko to pišem? Škandal, g. urednik, če pomislite, kako nesramno in škodljivo se ljudje maščujejo. Če se je krčmar slučajno komu le malo zameril, že mu nevidne roke naročijo baš iz tovarne kar po 500 komadov stekla za okna. Ako si mal posestnik, in stanuje pri tebi ljubka hčerka tvoje žene, dobiš aviso za cel vagon finega suknja, ki je več vredno nego celo tvoje posestvo. Komaj se rešiš sitne sodnije in prijaznega žida. Ne krasi še svilen brada tvojega obraza, zaupaj nevidnemu prijatelju: V kratkem imaš 100 škatljice pomade, ki ti pospeši hitro rast, da boš izgledal kakor očak Abraham. Verjetno, da nikdo prostovoljno ne da stanovanja pod srajco živinskim grdobam, ki pijejo mesto vina kri, a glej, če si odlična oseba, v svojo sramoto dobiš po pošti rumene maže za živalsko golazen. Če piješ rad čaj kakor Rus, ne zabi te postrežljivi hudobnež; po njegovem naročilu dobiš iz Trsta kar 2 kg opojnega čaja. Mačka ti ozdravi neizvedljivi nagajivec s pacanimi murkami, kojih ti pošlje kar sodček iz Znojma. Ne skrbi za jelo, tvoj neznanec te drage volje oskrbi s kranjskimi klobasami. Vkljub junaškemu zdravju ti ta rogač pošlje dragoceno zdravilo. Razume se, da smo vpregli vso našo zvitost in lokavost, da bi vjeli tega zvitega ptička, pa zaman. Naša živa želja je, da bi sreča privedla tega skrivnostnega lumpacija nam v pest, mi ga tako nasitimo, da bo dobil morsk bolezen ter ga namažemo s pomadami v dišeči in boleči spomin.

— **Sv. Lovrenc v Slov. goricah.** Naša rana. Naše štiri občine, ki deloma tvorijo župnijo Sv. Lovrenc, so v gospodarskem oziru na najboljšem glasu v ptujskem glavarstvu — obtežene so do 20% in manj. Za tako občinsko varčnost gre vsa čast našim dičnim županom. Občine so graditeljice šol. Naša šola je sicer lepa in štirirazredna, a premala. Število šol obiskujočih otrok presega ogromno število 400. Iz tega se razvidi nujna potreba šestrazrednice. Učitelj in katehet morata napeti vse svoje telesne in duševne sile, morata delati ko črna živina, da plodono obdelata to bujno ledino. A ko pride čas žetve, je žalostno njuno oko. Glavarstvo je slepo in gluho, ker ne vidi kričečih števil. Je skrajno brezsrčno, ker do toposti muči učitelja in kateheta. Občine imajo sredstva dovolj in dobro voljo, ker se šola lahko z malimi stroški razširi, a oblastva morajo menda rabiti Röntgenove žarke, da se pri zaprti knjigi informirajo o nujnosti naše potrebe.

— **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Giftna krota, ptujski „Štajerc“, napada liki stekli pes našega občespoštovanega poštarja g. Koserja. Ne blati ga samo, temveč ga tudi povsem neosnovano in škodoželjno ovaja pri ravnateljstvu. V tožbi g. poštarju očita „Štajerc“, da dela vsakojake zapreke njegovim naročnikom ter jih z vsem svojim vplivom nagovarja, da opuste list. Vsa ta ovađba je podla laž in hudobno obrekovanje. G. poštar ni kot uradnik nikdar kazal mrznje do naročnikov „Štajerca“, tudi ni vplival na iste in ni v nobenem oziru prestopil meje svojega delokroga, svest si svoje dolžnosti kot uradnik. Res pa je, da moramo g. poštarja naravnost občudovati radi njegove izvredne postrežljivosti proti vsaki stranki. Ni pač prijetno, če pridejo ljudje ob enajstih zvečer in ob petih zjutraj trkat in zahtevati, da se jim pošta odpre. A g. poštar vstane in postreže. Ali ni to postrežljivost, ki presega službeno dolžnost? In to uslugo uživa tudi ovađuški „Štajerc“. Seveda, „Štajerc“ bi rad škodoval na ugledu možu, ki je bil ud okr. šolskega sveta, možu, ki je velik dobrotnik svojemu kraju, možu, čigar beseda je v zboru pametnih mož tehtna in uvaževalna; a ta zlobna nakana se polzkemu „Štajercu“ nikdar ne bo posrečila.

— **Brežice.** Slepota je menda zadela nekatere kmete in kmetsko mladino iz okolice Brežiške, ker zahajajo v Pufštajn na golaš in nemško

pivo. Posledice te nezvesti se že kažejo. Ko hoče kmet svojo slovensko pesem zapeti, nabijejo ga ter vržejo raz prag ali pa v zapor. Tudi na Telovo so nekega fanta v Pufštajnu pretepavali in na zadnje zaprli. — Pripomnimo, da se toči v „Narodnem domu“ izborna pivo Delniške družbe, in vino naših zavednih kmetov na Bizeljskem, Pišecah in Sromljah, za zabavo imate godbo, časopise, vrt in kegljišče; večje ugodnosti si ne morete misliti.

— **Za rektorja graškega vseučilišča** je izvoljen profesor anatomije dr. M. Holl.

— **Lepa priloga.** V večjem trgu na Sp. Štajerskem je naprodaj lepa, velika hiša z gostilno. Pojasnila daje „Občeslovensko obrtno društvo“ v Celju. Opozarjamo na to rodoljubno kroge.

— **Ogenj.** Pretečeni petek je zgorela viničarija Jože Sovičeva v Bukovcu pri Framu. Viničarju je zgorel živež, obleka, dve kravi in štiri svinje. Zapalili so seveda zopet otroci! Urnim in spretnim framskim požarnim brambovcem se je zahvaliti, da požar ni uničil tudi sosednih viničarij.

— **Občina Loka pri Framu,** ki jo tako spretno vlada vrli župan Fr. Štern, je sklenila samoslovenski uradovati in le slovenske dopise in vloge od oblasti sprejemati in reševati. Koliko takih občin imamo v mariborskem okraju?

— **Sv. Vid pri Grobelnem.** Dne 25. junija t. l. smo imeli volitev župana in svetovalcev. Za župana je izvoljen g. Florijan Golež, vrlo naroden mož, za svetovalca pa gg. Jakob Zupanc in Valentin Metličar.

— **Na smrt obsojen** je bil v Gradcu Henrik Federn, ki je v Gradcu ustrelil soprogo mizarškega mojstra Ivana Höfler, katero je že dolgo časa zasledoval.

— **Umrl** je v Leskovcu v Halozah „Štajerčev“ pristaštrgovec in veleposestnik g. Baltazar Blodnik.

— **Vstrelil se je** z dinamitom, ki mu je vse prsi raztrgal in desno roko odtrgal, Pajk Marko doma iz Zabakovce pri Jurkloštru v Aninoszi, Sedmograško, dne 27. junija t. l. Vzrok pijančevanje in vsled tega nesložnost z ljubico.

— **Prijatelj otroški,** zelo priljubljena knjižica za šolsko mladino, naj se še samo do 10. julija t. l. naroča pri dr. Jos. Somreku, katehetu v Celju. Ker nastopi po 10. juliju daljše potovanje, se bo omenjena knjižica dobivala v Cirilovi tiskarni v Mariboru in v Zvezni trgovini v Celju. „Prijatelj otroški“ stane potem: oblika A 16 v, oblika B 24 v, oblika C 36 v. Partitura „Veseli angli“ stane s poštnino vred 56 v.

— **Glavna skupščina sv. Cirila in Metodija za Istro.** Družba je v minolem šolskem letu dovršila šolsko poslopje v Raklju ter započela z zidanjem v Fabcih, Vokoranu, sv. Luciji, Zrenju in Drenju. Nekatera teh šolskih poslopij so že sedaj dogotovljena, dočim bodo druga v kratkem času. Družba je v minolem času odprla novi soli v Raklju in sv. Marini. Razun tega je zasnovala nove razrede na šolah v Puli, Livadah in Malem Lošnju. Skrbela je, da druge obstoječe šole očvrsti, da jih preskrbi z vsemi pogoji napredka. Izposlovala je na c. kr. ministrstvu, da se na družbinih šolah morejo nameščati učiteljice iz Hrvatske ter da morejo biti take učiteljice izjemoma nameščene na šolah tudi kakor ravnateljice. Družba je podpirala dijake na nekaterih šolah in učiliščih. Šla je na roko z izdatnimi podporami onim rodoljubom v Pazinu, ki s samozatajevanjem delujejo za vzdrževanje tamošnjega dijaškega podpornega društva. Nabavila je za svoje šole potrebna učila ter razdelila med učence teh šol mnogo lepih in poučnih knjig. Razun tega je v minolem letu poskušala, da sama stopi v čim bližje dotiko z narodom. V ta namen je sklicala v minolem letu skupščino družbe v Livadah, podavši s tem priložnost tudi onemu delu naroda, da čuje iz ust voditeljev družbe, kaj vse se dela in vrši za njegovo srečo in blagostanje. Vodstvo družbe je imelo 31 sej in je storilo raznih drugih zaključkov, ki so deloma že izvršeni. Vodstvo je zamislilo tudi celo vrsto lepih načrtov, kateri more podati življenje le velika in brezmejna ljubezen vsega skupnega naroda.

— **Dva milijona kron škode je napravila toča,** ki je padla 24. t. m. v okolici Gradiške. Največ jo je bilo v Sv. Lovrencu pri Moši. Tri kosi toče so tehtali en kilogram. — Okoli Kormina je tudi napravila toča strahovito škodo. Nekega vola, ki je bil na paši, je tako hudo pobila, da so ga morali takoj zaklati. V vseh teh okrajih je uničen ves pridelek do najmanjšega zrnca. Več ljudi je toča ranila do krvi. Do Gradišča je popolnoma uničen ves poljski pridelek. Toča je padla 20 minut in je pokrila zemljo 15 cm debelo. — Toča je bila debelejša kot kokošje jajce.

— **V prid fondu za Prešernov spomenik** je založila najodličnejša dunajska tovarna Adolfa Jacobija za izdelovanje cigaretnih papirčkov posebne zavojčke takega papirja. Papirčki se dobivajo po vseh tobakarnah. Slovenski kadilci, zahtevajte povsod le Prešernove cigaretna papirčke na korist fondu!

— **Podporniki „Društva slov. književnikov in časnikarjev“.** Društvu so pristopili kot podporni člani in plačali po 4 K gospodje: Anton Reich, c. kr. blag. predstojnik, dr. Oton Papež, sod. tajnik, Ivan Sbrizaj, dež. nadinženir, in Lav. Schwentner, knjigotržec, vsi v Ljubljani. — Odbor se nadeja, da bodo društvu pristopili, uvažujoč njega važnost, vsi zavedni rodoljubi v Ljubljani in po ostali Sloveniji. Zlasti bi se naj društva spominjali naši denarni zavodi, za katere si je slovensko časopisje pridobilo že toliko zaslug in katere še vedno požrtvovalno podpira v njih stremljenju. Bodi jim v zgled in posnemanje „Ljubljanska kreditna banka“, ki je iz svoje inicijative darovala društvu 200 kron in postala tako ustanovnica!

— **Shod zastopnikov s.ovenskega dijaštva na Dunaju** je bil v soboto. Sprejel je resolucijo, v kateri zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani ter protestira proti preložitvi italijanske pravne fakultete v Trst. Shod je pozval slovenske in hrvatske poslance, naj, če treba, z obstrukcijo dosežejo slovenske zahteve.

— **Strahovita toča** je padala minoli petek popoldne po kamniški okolici. Bilo je, kakor da bi se iz škafov usipala na zemljo.

— **Toča v Bohinju.** Dne 23. ob 3/4 1 pop. je v Bohinju padla 2 1/2 do 3 1/2 cm debela toča. Dežja ni bilo ne kapljice. Toča je uničila vse poljske pridelke začeni od Bohinjskega jezera čez vso Bukovsko dolino do Bitenj. Škode je nad 20.000 K. Noben kmet nima danes za porcijo salate ali prikuhe.

— **Tako šolo bi tudi Slovenci potrebovali!** O čemur se pri nas še govoriti ne more, ker se nam zdi nedosegljiv ideal, to so že Nemci uvedli v prakso. To je: Ustanavljanje takih šol, ki dajejo otrokom za življenje dovolj izobrazbe in vaje v zemljedelskih opravilih. To so šole, ki so na posestvih, pri katerih gospodarijo učenci sami. To misel je prvi uresničil dr. Lietz s svojo vzgojevalnico v Lesenburgu na Harzu. On sam opisuje svojo šolo takole: „Mislimo si od zahoda proti vzhodu se razprostirajočo dolino, po kateri teče potok med krasnimi lokami. Za senožeti navzgor leže njive, za njivami pa gozd. Na sredi doline je dvor. Na obeh njegovih straneh je 115 arov lok, akolu 750 arov polja, 430 arov gozda, 50 arov pašnikov, na katerih je na tisoče sadnih dreves, 11 arov vrtov in 4 ari ribnikov. Posestvo nam daje v obilici vsega, česar potrebujemo za življenje. Ima čredo sedemdesetih glav govede, 250 ovac, 50 prašičev, 11 konj in 3 žrebeta. Tu lahko vsakdo vidi, kako raste, kako se dobiva in pripravlja to, kar dobimo na mizo. Je tu mnogostranska prilika za vrtnarsko, zemljedelsko in gozdarsko delo. Na posestvu se seje žito, žanje in peče. Na posestvu se molze mleko in dela maslo in sir.“

— **Vreme na našem jugu.** Jadransko morje je nemirno in burno, ker prevladuje močen veter vzhod-sever-vzhod. Zato povsod menijo, da bo vreme ostalo še dolgo časa izpremenljivo.

— **Srbi na Slovenskem.** Dne 13. julija bo krenilo več Srbov iz Belgrada na izlet na Slovensko. Izleta se udeležijo cvet belgradske inteligence in najuglednejši belgradski meščani. Pot bo trajala 4 dni, posetili bodo tudi Ljubljano. V Belgradu se vse živo zanima za ta izlet, katerega Srbi vračajo Slovincem, ki so obiskali Belgrad ob priliki kraljevega kronanja. Za izlet se je prijavilo večje število srbskih častnikov in dam. Ob priliki odkritja Prešernovega spomenika se bo organiziral še večji izlet v Ljubljano.

— **„Narodni dom“ v Pulju.** V Pulju so začeli graditi „Narodni dom“ istrskih Hrvatov in Slovencev. Delo bo vodila uprava „Istrske posojilnice“, ki je tudi lastnica „Doma“.

— **Ljudske knjižnice.** Dika in ponos vsakega bralnega ali izobraževalnega društva bi morala biti bogata in dobro urejena knjižnica. Za bogatstvo knjižnice pa bi naj skrbeli tudi naši gospodje, kateri so v boljših gmotnih razmerah nego kmet in delavec. Na Nemškem so različna društva, ki skrbijo za ljudske knjižnice. „Katoliško Boromejsko društvo“ v Bonu je izdalo leta 1901. 68.000 mark, l. 1902. 5.000 mark in leta 1903. 88.000 mark za knjige, ki so se dale ljudskim knjižnicam. „Društvo za ljudsko izobrazbo“ v Berlinu pa je lani stanovilo po nemškem 10 knjižnic s 16.858 knjigami, 2044 izobraževalnim društvom pa je poslalo kot podporo 39.540 knjig. To društvo je vpeljal tudi potujoče knjižnice, ki so za deželo velikega pomena in se bodo v bodočnosti upoštevale. L. 1901. je prvi krat vpeljal potujoče knjižnice in sicer je ustanovilo 44 knjižnic s 2200 knjigami, l. 1903. pa je bilo že 383 knjižnic z 18.888 knjigami. V čem obstoji potujoča knjižnica? Jo se knjige od udov kakega društva prečitajo, pošljejo se v drug kraj drugemu društvu, in tako gre naprej. Vsako bralno društvo ima vedno nove knjige, a stroški so majhni, ker potujoče knjižnice plačujejo vsa društva. Slovenci se moramo od nasprotnikov učiti vsega, kar je dobro in nam more koristiti. Iz teh podatkov vidimo, kak Nemci skrbijo za svojo samoizobrazbo. Ne zastajajmo za njimi, ampak posnemajmo jih. Poseho društvene knjižnice po

posameznih okrajih naj bi se v tem oziru organizirale.

— **Učitelji na Srbskem** imajo med narodom velik ugled. Imajo se za to zahvaljevati svojemu narodnemu delu. Ves napredek je samo učiteljev trud. Med učiteljstvom in narodom ni nikakršnih nesporazumov, kakor pri nas in drugod. Ljudstvo želi onemu, koji posveti vse svoje sile narodnemu blagru, da se mu tudi bolje godi, in ravno kmečki poslanci so se pri poslednji uravnavi učiteljskih plač močno zavzeli za učiteljstvo.

— **Avstrijski Lloyd izgine iz Dalmacije!** „Tršćanski Lloyd“ poroča, da se je avstrijska vlada odločila, da ne bo več plačevala Lloyd podpora za njegove parobrodno-poštne proge v Dalmaciji. Sedaj je čas, da se osnuje velika parobrodna družba za Dalmacijo in Istro, in sicer zgolj s slovanskim kapitalom! Treba se bo poprijeti prekrasno zasnovanega projekta, ki ga je sestavil nedavno župan Ivan Hribar in ki ga je takrat onemogočila naša kratkovidnost v narodno-gospodarskem oziru!

— **Občna avstrijska razstava v Londonu 1906.** Ker bode nameravana provenijenčna postava za hmelj vsaj prva leta občutljivo škodovala našemu hmeljarstvu, najti mora hmeljarsko društvo pota, po katerih bode prišla naša hmeljarska trgovina do večje samostalnosti — najti pa mora nove kraje in dežele, ktere bodo v bodoče odjemavale naš hmelj. V tem oziru pride v prvi vrsti Angleško v poštev. Vsled tega je sklenilo podpisano društveno vodstvo, da se hoče vdeležiti občne avstrijske razstave, ktero priredi nižjeavstrijsko obrtno društvo leta 1906. v Londonu. Te razstave se lahko vdeležijo posamezni hmeljarji z vzorci letošnjega, prepariranega in v male vrečice tlačnega hmelja do 3 kg teže. Hmeljarsko društvo pa bode razstavilo vrh tega večjo množino letošnjega, prepariranega in stlačenega hmelja v originalni vreči. Da se precejšnji stroški te razstave vsaj deloma pokrijejo, pričakuje hmeljarsko društvo nekaj podpore od deželnega odbora štajerskega in poljedelskega ministrstva; vkljub temu znašali pa bodo stroški za posamezne razstavljalce blizu 10—20 kron. Tisti p. n. hmeljarji, kteri se te razstave vdeležiti želijo, naj to nemudoma naznanijo podpisnemu društvenu vodstvu, ktero podaja tudi vsa druga pojasnila.

Zalec, dne 25. junija 1905.

Vodstvo hmeljarskega društva.

Društveno gibanje.

— **Okrajna učiteljska skupščina za celjski in šmarski okraj** se je vršila 28. junija v Celju pod predsedstvom nadzornika g. J. Supaneka. O temi „Vzgojevanje mladine k spoštovanju zakonite oblasti (avtoritete)“ je razpravljal nadučitelj g. Košutnik iz Vojnika, o „Šolskih zamudah“ pa izborni učitelj g. Fr. Kranjc v Celju. Za letošnjo deželno učit. skupščino sta bila izvoljena delegatom za celjski okraj tov. gg. L. Černež in A. Gradišnik, za šmarski okraj pa tov. g. Strmšek, zastopnikom učiteljstva v okr. šol. svetu celjskem je bil enoglasno vnovič izvoljen g. A. Gradišnik, onim v okr. šol. svetu šmarskem pa g. Strmšek.

— **Bralno in pevsko društvo pri Sv. Martinu v Rožni dolini** priredi dne 16. julija 1905 veliko ljudsko veselico s petjem, govori, šaljivo pošto, tombolo itd. Vspored in druge podrobnosti priložimo prihodnjič. Pri tej priliki se nadajamo, da nas bodejo vsi naši sosedje v okolici, zlasti pa Celjani, posetili ta dan. Mi Rožnodolčani kupujemo vse potrebščine pri celjskih narodnih obrtnikih in to strogo po geslu „Svoji k svojim“, zato bi pa tudi radi, da pridejo ta dan k nam v vas, da si staro prijateljstvo obnovimo in okrepimo v prid nadaljnjega narodnega delovanja. Torej, dragi sosedje iz Celja, Vojnika, Nove cerkve, Dobrne, Galicije itd. na svidenje dne 16. julija v ljubki Rožni dolini.

— **Bralnemu in pevkemu društvu pri Sv. Martinu v Rožni dolini** je podaril velečenj. g. profesor Ivan Stožir iz Zagreba 10 K. Za ta velikodušni dar izreka mu odbor najsrčnejšo zahvalo z željo, da bi ga hrepenenje po slovenski pesmi, koje tako iskreno ljubi, prav kmalu zopet pripeljalo v domači kraj — Rožno dolino!

— **Šoštanjaska narodna godba** se polnoštevilno udeleži cerkve slavnosti ali „lepe nedelje“ v Št. Andražu v nedeljo, dne 2. t. m. ter priredi ob 3. uri popoldne v novi gostilni „Pri Tonču“ koncert. Gotovo bode ta slučaj privabil mnogo gostov iz sosesčine v prijazni Št. Andraž.

— **Slovensko pevsko društvo v Konjicah** priredi v torek, dne 4. m., ob polu 9. uri zvečer v čitalniških prostorih svoj prvi poletni koncert. Po koncertu prosta zabava, svira gosp. Napolitan. Vstopnina 50 v. Pred koncertom Ciril-Metodov kres v Škalcah. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— **Gledališka igra.** Dne 25. t. m. so deklice Marijine družbe v Brežicah priredile gledališko predstavo Sv. Neža v veliki dvorani „Narodnega doma“. V rimljanskih nošah opravljene igralko so izvrstno izvrševale svoje vloge in žele splošno pohvalo. Dvožana je bila prepolnjena, 300 vstopnic je bilo prodanih. Veseli nas, da so prišli mla-

deniči iz daljnih vasi k predstavi, ki je pokazala, da kmetska mladina tudi nekaj zamore, ako ima trdno voljo. Po predstavi je prednašal mešan zbor „Čitalnice“ več pesmi, v prostornem vrtu pa so se veselili naši kmetje napredka slovenskega ljudstva, ki se zaveda svojih pravic do bodočnosti.

— **Slovenje bistriško učiteljsko društvo** priredi dne 6. julija t. l. izlet k Sv. Martinu na Pohorje. Zborovanje se vrši v šoli. Odhod iz Slov. Bistrice ob 7. uri. Pevci, ne pozabite na pesmarice. Obed je preskrbljen. Tovariši in tovarišice! Prihitite v polnem številu na zeleno Pohorje. Pokažimo, da še imamo nekaj čustva kolegijalnosti. Tudi za zabavo se bo skrbelo.

— **Predstava v Ptujju.** V prostorih slavne ptujske čitalnice se uprizori v prvič dne 23. julija igra „Deseti brat“. Natančneje se bo v kratkem poročalo. Igra je dobro prinčena. Prihitite torej iz bližnjih in daljnih krajev poslušat Krjavlja, kako je presekala samega vruga na dva kosa. — Na Ciril in Metodov predvečer se zažge velik kres pred šolo na Hajdini.

— **Iz Ptujja.** Učiteljsko društvo za ptujski okraj priredi v četrtek, dne 6. julija t. l. izlet v Vurberk s sledečim sporedom: I. Zborovanje ob polu 11. uri v tamošnji šoli. II. skupni obed. III. Prosta zabava, petje, godba. Kdor se želi udeležiti obeda, naj blagovoli naznaniti šolskemu vodstvu v Vurberku vsaj do 5. julija t. l.

— **Ivanjkovci.** Vojaško veteransko podporno društvo svetinjsko priredi v nedeljo, dne 2. julija t. l. v gostilni g. Pihlarja v Žerovincih v prid glavnice za nabavo društvene zastave tombolo. Začetek ob polu 4. uri. Po tomboli sledi prosta zabava z godbo. Vstop prost. Ker stoji to društvo na trdno narodni podlagi, se upa, da bo obisk mnogobrojen.

— **Bralno društvo v Cezanjevcih** priredi v nedeljo dne 9. julija v gostilni g. Iv. Slaviča na Kamenščaku tombolo v prid društvene knjižnice. Začetek ob 4. uri popoldne. V obilni udeležbi vabi — Odbor.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu** naznanja, da meni obiskati slavnost v Mariboru dne 2. julija; a aktivno se udeleži koncerta le društveni pevski zbor.

— **Gradec.** Akad. tehn. društvo „Tabor“ priredi v sredo, dne 4. jul. ob 8. uri zvečer pri „Divjem možu“ Jakominig. 3. slavnostni večer v spomin slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda in dvajstletnico one zaslužne družbe, ki nosi njuno ime ter vabi s tem najpristrčneje vse graške Slovence k mnogobrojni udeležbi. — Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— **„Zvezda“, Izobraževalno, zabavno in podporno društvo na Dunaju** priredi prihodnjo nedeljo 2. julija popoldanski izlet v „Giesshübl“, prelep gorski kraj blizu Mödlingna. Odhod bode iz Dunaja ob dveh popoldne po južni železnici do postaje Brunn-Maria Enzersdorf — odtod je peš hoditi eno uro. Sestanek bode v Giesshüblu, Hauptstrasse 6 na vrtu restavracije Jos. Bruckbergerja. Slovanski gostje in prijatelji društva dobrodošli. Izlet vodi gosp. Fr. Merlak. — Prvi izlet „Zvezde“ meseca junija je bil v Weidlingu pri Klosterneuburgu. Udeležba je bila mnogobrojna, ker je bilo vreme krasno. Izleta se je udeležilo več Slovencev iz Klosterneuburga, kar je vzbudilo posebno veselje.

Jak. Pukl,

predsednik „Zvezde“.

Narodno-gosp. novice.

Vrste ameriških in domačih trt,

ki so priporočljive za vinograde na Štajerskem.

Po nalogu in sodelovanju konference deželnih strokovnjakov je spisal Fr. Zweifler, ravnatelj deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru, strokovnjaško razpravo pod tem naslovom, katero je v pouk našim vinogradnikom poslovenil učitelj, g. Ivan Belle. Iz te razprave povzamemo nekaj najvažnejših poglavij:

Glede ameriških vrst, ki služijo našim trtam za podlago, je znano, da prenašajo le malo apna v zemlji. Izvzetih jih je le nekoliko; večinoma trpe manj apna v zemlji nego naše vrste. Dočim pri isti množini apna v zemlji domače vrste zdrave ostanejo, začnejo ameriške bledeti. Vlažnost in globočina zemlje vpliva na slednje tudi mnogo, bolj nego na naše domače trte. Pa tudi posamezne ameriške vrste so gledé te okoliščine različno občutljive ter se različno obnašajo.

Če premotrivamo nove nasade gledé v njih zastopanih evropskih vrst, moramo potrditi, da so se te večinoma kaj nesrečno izbrale. Vsled prenapetosti napravila se je precejšnja zmešnjava zlasti v novih nasadih, ki so se najprej dovršili. Saj to marsikateri vinogradnik, ki uvidi napako, obžaluje sedaj.

Za naše nove vinograde naj nam bode glavna skrb, da vpeljemo v njih gledé vrst le čiste nasade. Le čisti nasadi omogočijo nam pridelovanje vina s primernim značajem; vina, ki zbog svojih boljših lastnosti kupecem, trgovcem kakor krčmarjem bolje ugaja ter se bolje plačuje.

Posamezni umni vinogradnik spravi naj v svoj vinograd le po eno ali le malo plemenitih

vrst. Kjer cepi ali sadi po več nego eno vrsto, naj pa vendar le vsako za-se in pa le take vrste sadi, ki gledé pridelka ena drugo spopolnjujejo. Ker ni nobeno pravilo brez izjeme, je izjema tudi tu, pa le redka. Imamo nekaj vrst, ki so le ženskega spola, n. pr. vranek in kavka v Vinariji. Zato je treba, da se te pomešajo s sorto, ki ž njimi ob enem cvete in je dvospolna. Tako se tudi pri takih sicer redkih vrstah zagotovi oplojenje, torej rodovitost, razvoj popolnih grozdov.

Kaj naj storimo? Ali naj pridelujemo v velikih množinah poceni vina, ali naj pridelujemo bolj po kakovosti?

Za prihodnost bode sicer uvažanje italijanskega vina jako omejeno. Pa kaj pomaga! Sosedna Ogrska nam preti s svojim tekmovanjem. In proti temu tekmovanju bode težko kaj ukreniti, kajti z visoko carino, kakor proti Lahom se ne zamoremo za zdaj proti Ogrom braniti. To ogrsko tekmovanje z nizko ceno bode pa uničilo naša slabeja vina.

Pri izbiranju vrst naj se v prvi vrsti vpoštevajo dobre stare vrste, ki so se v dotičnih okrajih v vsakem oziru izkazale, posebno važno je to gledé istih vrst, ki so v kakem kraju prevladale ter tvorile značaj vina, vsled katerega je isto sloveče postalo. Take vrste je treba ohraniti vkljub temu, če n. pr. gledé cepljenja prizadevajo težave, ali vkljub drugim malim hibam. Take stare dobre vrste najdemo pač v vseh vinorodnih krajih. Če niso z boljšimi za nadomestiti, obdržimo jih. Drugače je pa s takimi vrstami, ki so v obče malovredne, ki slabo zorijo, rade gnijejo ter dajejo sirovo kisel most z malo sladkorja, kakoršne žalibog še po preveč krajih prevladajo. Take je pač na vsak način treba z drugimi boljšimi nadomestiti.

Priporočljive ameriške trte za naše vinorodne kraje.

Radgonski vinarski predel.

Ta se razprostira med Muro in Ščavnico od Plidviškega do Murskega vrha in Zasadv proti jugu do Slovenskih gor, severno in severno-zapadno ob Muri med Radgono in Ljutomerskim predelom. Najznamenitejše so sledeče lege:

Polički vrh, Aženski vrh, Stavenčinski vrh, Očeslavski vrh, Ivanski vrh, Kapela, Radinci, Melajnski vrh, Negova, Črešnovce, Presberk, Zbi-govski vrh, Hercogošak.

Poleg ugodnega podnebja in zemlje ima pa še posebno zaslug, da raste tako izborna roba tod že od davna zelo razširjena vrsta pošip. Ta vrsta naj torej tu prevlada tudi v prihodnosti. Razun pošipa se pa tu za primerne kraje se priporočajo:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. laški rizling,
5. renski rizling,
6. zeleni silvanec,
7. traminec.

Ormožko-ljutomerski vlnarski predel.

Ta predel nadaljuje v jugu Slovenske gorice. Na vzhodni strani seže do ogrske meje, južno ga omeji Drava od Središča pa do Možganc, zapadno pa slovenjegoriški in ptujski vinarski predel, med tem tem ko seže severno do Ščavnice od Bučkove pa do ogrske meje. Znameniti vinarski kraji in lege tod so:

Budišovec, Kumerska gruba, Jeruzalem, Mrzlo polje, Železne dveri, Sv. Miklavž, Ljutomer, Kog, Kajžer, Velika nedelja in Ormož.

Podnebje tega posebnega imenitnega vinarskega predela je tako, kakor v sosedni Ogrski in Hrvaški, bolj na toplo in suho stran.

Tudi tu je pošip najbolj razširjena vrsta. Pošip podeli vinu Ljutomerskega in ormožkega okraja značaj, s katerim si je to pridobilo svoj imeniten glas. Pošip mora torej tudi v prihodnosti ostati po teh krajih glavna vrsta. Zeleni silvanec in pa laški rizling sta poleg pošipa še vrste, ki pridejo tu v poštev.

Ptujski vinarski predel.

Ta seže južno-zapadno in južno do Drave in sicer od Sv. Martina pa do Možganc, severo-vzhodno do Pesnice (od Hrastovca do Možganc), zapadno do mariborskega vinarskega predela do črte, ki se vleče od Hrastovca čez Jablanec do Sv. Martina. Vajnejši kraji tu so sledeči:

Mestni vrh, Sv. Urban, Vurberg, Sv. Barbara, Sv. Martin in Šempeter.

Tu so priporočljive sledeče vrste:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. laški rizling,
5. renski rizling,
6. zeleni silvanec.

Mariborski vinarski predel.

Ta meji na jugu ob Dravo (od Celnice pa do Sv. Martina), na zapadu na Kozjak od Rado-vičpotoka čez Šancerkogel do Janžovske gore ob Dravi, na severu ob Pesnici od izliva Radovič-potoka pa do Hrastovca, na vzhodu pa ob zapadno mejo ptujskega predela, to je ob črto od Hrastovca čez Jablanec do Sv. Martina, ki je ob

enem okrajna meja. Tu so sledeče lege posebno znamenite:

Sv. Urban, Sv. Križ, Rospah, Vino, Leitersberg, Počohovo, Košak, Šempeter, Vordernberg, Kamnica in Vesternica.

Razun muškateleca storijo v tem predelu posebno dobro in so torej posebno priporočljive tudi sledeče vrste:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. laški rizling,
5. renski rizling,
6. pošip,
7. zeleni silvanec.

Pohorski vinarski predel.

Ta obsega vinograde na severo-vzhodnem, vzhodnem in južno-vzhodnem Pohorju. Razteza se od Ruš čez Limbuš, Pekre, Rasvajne, Hoče, Čret, Fram, Gornjo in Spodnjo Polskavo, Slov. Bistrico notri do Oplotnice. Tudi konjiški vinogradi spadajo še tu sem.

Razun imenovanih so tu še sledeči, posebno znameniti kraji, oziroma lege:

Bistrica, Janževa gora, Vrhov dol, Ritoznoj, Šmidsberg (Kovača ves), Radizel, Vinarje. V Vinarjah raste slavnoznana štajerska črnina.

Ta vinarski predel je torej posebno odločilen za pridelovanje vina najfinejše kakovosti.

Priporočajo se vrste:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. pošip,
5. laški rizling,
6. renski rizling,
7. zeleni silvanec,

Le za konjiško okolico in Vinarje za pridelovanje črnine se pa priporočajo:

8. modra frankinja,
9. modra kavka,
10. vranek.

Te tri vrste se pa morajo pomešane saditi. Kavka in vranek sta namreč ženskega spola, imata le ženski cvet ter sama po sebi ne rodita. Modra frankinja mora torej med nje.

Haloški vinarski predel.

Ta se deli v Spodnje, Srednje in Gornje Haloze. Njega meje so: na severu in severozahodu Drava in sicer od Zavrč pa do Ptuj, potem ptujsko polje in črta, ki se vleče od Ptujске gore čez Majšperk do Poličan, južno in južno-vzhodno Hrvaška od Rogatca do Zavrč, južno-zapadno ravna črta od Rogatca do Poličan.

Imenitnejši kraji, oziroma lege so:

Zavrč, Turški vrh, Sv. Elizabeta, Sv. Barbara, Sv. Andrej, Ptujсka gora, Makole, Sv. Florjan, Sv. Duh, Žitale, Sv. Križ pri Slatini.

Najimenitnejše bodo:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. pošip,
5. laški rizling,
6. renski rizling,
7. zeleni silvanec,
8. traminec.

Celjski vinarski predel.

Celo porečje Savinje spada tu sem. Severno meji na Pohorje do Konjic in na črto od Konjic do Poličan, zapadno na predgorje savinjskih planin, južno na kranjsko mejo do Zidanega mosta, od tu pa na ravno črto, ki se vleče do Planine, vzhodno na ravno črto od Planine do Sent Jurja, od tod pa ob železniško progo do Poličan.

Obsežnost tega predela je zelo velika, pa vendar se ne nahajajo v njem večje spojene skupine vinogradov. Kot vinarski kraji so tu sledeči večjega pomena:

Šoštanj, Velenje, Žalec, Celje, Vojnik, Tremerje, Sent Jur, Šmarje in Laški trg.

Za te kraje se priporočajo vrste:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. laški rizling,
5. zeleni silvanec,
6. traminec.

Posavski in sotelski vinarski predel.

Celo štajersko Posavje od Zidanega mosta do Brežic in celo porečje Sotle spada tu sem. Te dve reki ste južna in vzhodna meja tega predela. Na vzhodni strani je pa omejen ob črti: Poličane, Rogatec od haloškega predela. Zapadna in severo-zapadna meja se pa strinja z vzhodno in jugo-vzhodno mejo celjskega predela. Najznamenitejši vinski kraji so tu:

Virštajn, Podčetrtek, Pilštajn, Kozje, Pod-sreda, Sv. Peter pod svetimi gorami, Bizel, Pišece, Sromle, Rajhenburg, Sevnica. Tu so najtoplejši kraji vinorodnega dela štajerske dežele.

Za splošno nasajenje priporočajo se sledeče vrste:

1. beli burgundec,
2. bela plemenka,
3. rdeča plemenka,
4. laški rizling,

5. renski rizling,
6. zeleni silvanec,
7. traminec.

Prvi novi nasadi tu imajo to napako, da je v njih premnogo malovrednih vrst neredno pomešanih. V zadnjem času se pa k sreči in na korist tamošnjih vinogradnikov že bolj na boljše vrste ozir jemlje.

Književnost in umetnost.

— **Zgodovinska knjižnica.** Izdaja „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru. I. oddelk: Pomožna znanstva. 1. zvezek: Krajevne kronike. Cena 20 vin. Tisk „Zvezne tiskarne“ v Celju, 1905. — Pod tem naslovom je začelo izdajati zaslužno štajersko zgodovinsko društvo, ki je vsprejelo v svoj delokrog slovenski del dežele, knjižnico, ki postane nedvomno važen in lep spomenik v naši kulturni zgodovini. V tem zvezku podaja „Zgod. knjižnica“ kratko navodilo, kako je sestavljati kronike. Nadaljni zvezki bodo obsegali pouk o izkopinah, o arhivih, o narodopisnih predmetih itd. Ker želimo, da se razjasni še mnoga temna točka v naši preteklosti, zato gorko priporočamo štajerskim narodnjakom, da podpirajo to lepo podjetje. „Naj prešine vse sloje živo prepričanje, da je zgodovina luč resnice, učiteljica življenja, voditeljica v boljšo prihodnost!“ Urejen je prvi zvezek z vso natančnostjo, iz njega odseva velika ljubezen do znanstva in do naše domovine. Naj se razširi to delce povsod, kjer odmeva slovenski jezik, naj najde odprta srca in svetlo bodočnost!

— **Češki zgodovinar Tomek**, ki je nedavno umrl, ima s Palackim zaslug, da je z uspehom pobijal trditve nemških zgodovinarjev, kakor da bi bili deželi Spodnja in Gornja Avstrijska res ustasnovni deželi (Stammländer) Avstrije in da bi svojstvo teh dveh dežel bilo povod, da so se druge dežele družile z njimi, posebno češko kraljestvo, Morava in Šlezija. Češko kraljestvo je stalo ob volitvi Habsburžana Ferdinanda I. za kralja na mnogo višji kulturni stopinji, kakor avstrijska nadvojvodina, in s ponosom Čehi dandanes naglašujejo, da so prinesli habsburški cesarski hiši dobro urejeno državo v vezilo, brez katere bi Avstrija nikoli ne mogla biti, kar je. Z Ogerskim kraljestvom pa so morali Habsburžani v skoro štirih stoletjih, kar ga imajo, mnogo neprilik prebiti z večnimi upori, ki do dandašnjega niso minoli. Sploh se bode v Avstriji moralo misliti na pridobitev resničnih knjig o zgodovini avstrijskih dežel in odpraviti iz šol nek nemško-državne zgodovine, kakor da bi bilo Nemstvo srce sveta. Zgodovina južnih in vzhodnih dežel pa se prikriva samo, da gimnazijalec ne ume odkod prihajajo naenkrat Beneška, Španska, Portugalska, Ogerska, Poljska kot mogočne države. Zgodovina se bode morala učiti po resničnih dogodkih.

— **„Kispatibiu“**, piše v listku „Tagespošte“ 18. t. m. Blanche Dürr — Andersen o spomladi v Trstu in okolici, da poje tam samotni vrabec (einsamer Spatz, passer solitarius). Slovenec bo oni „Kispatibiu“ hitro razumel, da se pravi: „kje si pa ti bil? — Samotnih vrabcev nimamo menda nikjer na štajerskem v prostosti, zato tudi tukaj pravijo, da kliče voga (vonga, volga, vuga, zlati kos, Goldamsel, Kobilar, oriolus galbula) „kje si pa bil“ ali „kje si pa ti bil?“ Nekoliko drugačni popev istega ptiča razumevajo njegovi prijatelji, da pomeni: „Jur, si videl kobilo?“ Odtod ime „Kobilar“. Zanimivo je, da je imenovana nemška listkarica zapisala menda nevede slovenski rek za ptičje petje, to gotovo zato, ker v tržaški okolici ni čula ne nemškega, ne italijanskega znaka za glas samotnega vrabca.

— **Martin Krpan**, dramatska pripovedka v petih dejanjih. Slovanska knjižnica, snopič 147 do 149. Spisal Fran Govekar. V Gorici, 1905. Tisk „Goriške tiskarne“. Cena 1 krono 20 vin. To igro so v minoli sezoni igrali v ljubljanskem gledališču z velikim uspehom, ker je drama ne glede na popularnost glavnega junaka lepa po idejah, umetniška po tehniki in dramatski moči ter zanimiva po vsebini. „Martin Krpan“ je narodna igra, namenjena v prvi vrsti širšim narodnim krogom, zato sme povsod, kjer jo uprizore, računati na največji uspeh. Igra ima tudi vrlo lepo idejno ozadje, izraženo v sentencah. Princ govori ministrom: „Narod, ki umira brez upornosti, brez glasnega protesta, brez skrajnega požrtvovanja vseh svojih moči proti svojim sovragom, tak narod ni vreden sočutja, ni vreden, da je sploh kdaj živel! In prokleti, trikrat prokleti naj bodo tisti voditelji, ki tišče svojemu narodu usta, da ne more kričati, ki mu vežejo roke, da se ne more braniti in biti, biti onih, ki bijejo, more narodovo čast in njegovo svobodo“.

Politični pregled.

— **Za slovensko vseučilišče v Ljubljani.** Govor državnega poslanca Fr. Robiča v proračunskem odseku se je glasil: Najprvo izjavim, da ne mislim sedaj govoriti o kulturnih potrebah slovenskega naroda. Moja dolžnost je pa, da že v razpravi o začasnem proračunu vprašam vlado, kaj misli glede slovenske univerze v Ljubljani. To je naša dolžnost, da vprašamo,

ker g. min. predsednik ni v svojem govoru v zbornici ničesar omenil glede stare in opravičene zahteve slovenskega naroda, glede želje, ki jo goji več ko pol stoletja. Z vso odločnostjo naglašam, da gre tu za kulturno in ne za politično zahtevo. To je razvidno iz dejstva, da je dne 11. februarja 1898 tudi nemška stranka v deželnem zboru kranjskem glasovala za predlog glede slovenske univerze v Ljubljani. Za to univerzo že imamo nekaj sredstev. Deželni zbor je dovolil 500.000 K in Ljubljana 100.000 K. S 600.000 kronami se seveda še ne da ustanoviti univerza, a v prvi vrsti želimo pravno fakulteto, in za to je tudi 600.000 kron že lepa vsota. Tudi profersorjev bi nam ne manjkalo. Zato se čudimo, da gospod ministerski predsednik ni omenil te naše opravičene zahteve, in upamo, da bode to storil v odseku. Slovenski narod je bil vedno zvest Avstriji, zato zasluži, da dobi sredstvo in priliko najvišje izobrazbe na slovenski univerzi.

— **Državni zbor.** V petek sta govorila glavna govornika dr. Menger in nemški dr. Herold. Dr. Menger je govoril o kvoti, jezikovnem in vseučiliškem vprašanju. Dr. Menger je zagovarjal narodnostni zakon, ki naj bi tudi Slovanom določil nekaj pravic. Zbadljivejše je govoril dr. Herold proti češki univerzi na Moravskem, slovanskim vsoprednicam v Šleziji in sploh ostro napadal Čeha, ki so mu ogorčeno ugovarjali. Bil je velik hrup, posebno ko so Heroldu v stvarnih popravkih odgovarjali. Največji krik je nastal, ko je dr. Gross izjavil, da nemški uradniki zvesto izvršujejo svoje dolžnosti, dočim so češki uradniki le narodni agitatorji. — Po sklepnem govoru poročevalca dr. Bärnreitherja je zbornica z veliko večino sklenila nadrobno razpravo. Dr. Pommer je strahovito zmedeno rohnel proti slovenski univerzi ter vladi napovedal najhujši odpor in boj. Zaničeval je po svoji navadi slovenski narod z „bindišarji“ in pretepači, ki ne zaslužijo niti slovenske srednje šole, ampak le otroške vrtce za zanemarjeno mladino, norišnice in kaznilnice. Zastopnik celjskega mesta se je norčeval tudi iz slovenskega jezika, ki je po njegovi trditvi le mešanica češkega, ruskega in hrvatskega jezika. Govor g. profesorja Pommerja je bila res taka mešanica, da ni bila vredna resnega odgovora. Hotel mu je odgovarjati naučni minister dr. vitez Hartel, a je uvidel, da bi metal le bob ob steno. Tudi slovenski poslanci, ki so poslušali Pommerjevo „govorico“, niso hoteli poučevati Pommerja o slovenskih razmerah ter umivati zamorca. Pommerju je priskočil na pomoč še profesor Kienmann, ki je vladi pretil z največjim odporom, ako ugodí Slovincem glede univerze. Nato je zbornica v drugem in tretjem branju odobrila začasni proračun.

— **Na Ruskem.** Dne 26. t. m. je nastal v Lodzu po štiridnevni bojih počasi mir. Proglašeno je vojno stanje in došli so trije generali. Popolnoma je ustavljen železniški promet. Ker so vzbruhnili na Ruskem nemiri v bližini pruske meje, so dobili pruski polki ob mejipovelje, da morajo oostati pripravljeni v vojašnicah. Policija strogo straži vse prodajalnice, trgovine za puške in strelivo. Promet na železnicah v Rusijo je ustavljen. V Lodz so došli trije pehotni in dva dragonska polka. S kosami oboroženi kmetje so poizkusili vdreti v Lodz. Poročajo, da so vzbruhnili kmečki nemiri v saratovski guberniji in drugod.

— **Poljaki na Nemškem.** Nemški Poljaki se branijo tako junaški, da razumni Nemci sami uvidevajo brezuspešnost šovinistiške politike. Nemški centrum se odkrito in z vso energijo poteguje za Poljake. Sedaj so se pa oglasili celo nemški učitelji na Poznanjskem. Posener Lehrerverein se je izrekel proti zatiranju Poljakov, pred vsem proti temu, da se bije v obraz vsem načelom pedagogike in zahteva poljski pouk v ljudski šoli. Učiteljsko društvo je namignilo „Ostmarkverein“, naj se ne vtika v šolo. Resolucija protestira proti temu, da se v šolo uvajajo politični nacionalni boji.

— **Zvišanje duhovniških plač.** Minilo je komaj 8 let, odkar je zvišal državni zbor duhovnikom plače za 4 milijonov kron na leto. Do takrat je plačevala država 7 milijonov na leto, odslej plačuje 11 milijonov. Sedaj se povišava državni prispevek za 10 milijonov. Cerkev sama je izkazala l. 1900 svojega imetja 813.612.301 K. Torej so dohodki presegali izdatke za več nego 25 milijonov kron. Od l. 1890. do 1900. se je pomnožil cerkveni kapital za 116 milijonov K. Davkoplačevalci so plačali prav v tem času za duhovniške plače 80 milijonov K. Ko bi plačala cerkev teh 80 milijonov iz svojega, bi imela še vedno 36 milijonov čistega prebitka.

Rusko-japonska vojna.

Ruska vojna blagajna. Sedaj se je doznalo, da se je posrečilo rešiti blagajno brodovja Roždestvenskega pred bitko pri Čušimi ter jo spraviti v varnost. — Ob pričetku bitke jo je glavni zakladnik brodovja, kapitan Somito, v znesku več milijonov rubljev sprejel na visokem morju in 28. maja privedel v Čifu.

General Linevič poroča o umikanju izpred Gočina. Ruske čete so šle nazaj do Lava-

venjao. Pozneje pa so se Japonci umaknili in Rusi so zasedli vas Meohuagan. Japonci so se umaknili do Kaopingav. Rusi so zasedli več japonskih točk.

25. t. m. so opazili Rusi številne japonske čete, ki so se koncentrirale nasproti ruskemu levemu krilu. Neki kozaski voj je odbil japonski napad ter potisnil japonske roje daleč proti jugu. Japonci v severni Koreji prodirajo neprestano proti severu.

Z mandžurskega bojišča se poroča, da se nahajate obe sovražni armadi neprestano v dotiki in da ruske čete neprestano rekonstruirajo ob vsi fronti in strogo opazujejo vsako gibanje japonske armade. Sodi se, da se v najkrajšem času vname velika odločilna bitka.

V petrograškem okrožju je končana mobilizacija vojaštva. Sodi se, da je zbranih 80.000 rezervistov pod orožjem. — Vsled bojazni pred izgrei se je določilo, da se naj mobilizacija vrši tako, da bo vsak dan pozvanih pod orožje 1500 mož. Splošna mobilizacija se je odredila v Kijevu in Grobnu.

Londonški list „Times“ piše: Pred meseci se je zdelo še neverjetno, da bi prišel admiral Togo s svojim brodom v Baltičsko morje in mogel blokirati in obstreljevati ruska pristanišča. Sedaj se v Petrogradu že resno razpravlja o ti eventualnosti. Rusija ima sedaj v Baltičskem morju poleg večjega števila torpedovk in manjših križark samo tri oklopnice najnovejšega tipa. Alandsko otočje bi lahko služilo Japoncem za dobro bazo, da bi mogli uspešno blokirati ruske luke. Napram ti eventualnosti se delajo na Finskem in na ruskem obrežju resne priprave.

Raznoterosti.

— **Hrana lastavice.** Ako se računa, da leta okrog lastavičji par od 4. ure zjutraj do 8. ure zvečer, torej 16 ur na dan, a vsako uro samo 20krat hrani svoje mladiče, sta bila stara 640krat na dan pri gnezdu. Vsak prinese vselej 10 do 30 žuželk. Ako računamo vselej samo 10 žuželk, dá to skupaj 6400 žuželk. Za svojo lastno hrano rabita stara gotovo 600 žuželk, muh itd. Tako porabi lastavičja obitelj na dan 7000, na mesec pa 210.000 žuželk. Ako porabita stara prvi mesec, ko sta še sama, 30.000 žuželk, treba je za lastavičjo obitelj s sedmimi glavami za celo leto 576.000 žuželk, torej več nego pol milijona. Ako je v vasi samo sto parov lastavic, pojedó ti s svojim potomstvom nad 57 milijonov žuželk.

— **Zverine v Indiji.** Po angleških uradnih izkazih so v zadnjih petih letih v indijskih gozdih tigri požrli 4925, volkovi pa 1996 oseb, dočim so levi raztrgali samo dva človeka. Levov je namreč čimdalje manj ter jih je le kakih 200 edino še v gozdovih okoli Gira. Zaradi tega je ondotna vlada rodovina obdržala lov na leve le zase, drugim domačim, kakor tudi Evropejcem pa je lov prepovedan.

— **Petje in zdravje.** Petje ugodno vpliva na globokost dihanja, razširjuje s tem dihanje in okrepuje mišice. S tem, da se v pomnoženi meri menjuje zrak in izloča voda, se povzdigne splošna presnova; tek in žej se pomnožita; hemoglobinska vsebina mrtvih krvnih teles narašča; izdatno gibanje prečne mreže in trebušne stene podpira prebavo. Tudi na razvoj hrklja samega, na nos in na goltanec vpliva petje zelo ugodno, sluh se poostri itd. Zveze med petjem in splošnim zdravjem so vsakovrstne tako, da smatra dr. Barth petje kot obrambo proti kroničnim pljučnim boleznim, kot nadomestilo pnevmatične terapije, kot važen faktor v zdravljenju srčnih bolezni itd.

— **Japonci in Dalmatinci.** Angleško in ostalo časopisje, ki sedaj proslavlja Togovo zmago, hvali mornarske vrline Japoncev tako, kakor bi ne imeli vrstnika na svetu. Neki angleški strokovnjak pa je dejal, da so Japoncem edini kos in jih nadkriljujejo Dalmatinci. Tak narod torej, ki rodi take sinove, ki so glavni steber države, naj se zadovolji s tem, da je narod druge vrste, ter naj prizna gospodstvo nad seboj Nemcem in Lahom?!

— **Iz šole:** Katehet: „Tonček, s katerimi besedami je Bog ustanovil zakon?“ — Tonček: „Sovraštvo bom napravil med teboj in ženo!“

Zahvala.

Ker nama ni bilo mogoče ob priliki nenaadne smrti najinega ljubega sinčka se vsem častitim sožalnikom in spremljevalcem istega k zadnjemu počitku osebno zahvaliti, izrekava tem potom najino najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaliva častitim gg. duhovnikom in spoštovanim učiteljem pri Sv. Juriju ob Taboru, kateri so, akoravno je bilo vreme jako neprijazno, spremili na čelu učencev njihovega součenca na mirodvor.

Še enkrat torej vsem najsrečnejša hvala in Bog plati.

MOZIRJE, dne 27. junija 1905.

(322) Marija in Mihael Brišnik.

Zahvala.

Odkritosrčno zahvalo izrekamo vsem znancem za izraze sočutja in mnogobrojno udeležbo pri pogrebu našega nepozabljenega sina in brata

Gustava Vošnik.

Posebno se srčno zahvaljujemo prečastiti domači duhovščini za brezplačna opravila in sprevod.

(323) 1 Žalujoči ostali.

VRANSKO, dne 20. junija 1905.

Šunka

s kožo po 1 gld., brez kosti 1 gld. 10 kr., pleča brez kosti 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki 1 gld., glavina brez kosti 45 kr. kilo, Salame dunajske 80 kr., Ia Krakovske fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene 1 gld. 20 kr., Ia ogrske trde 1 gld. 50 kr., fine ogrske 1 gld. 80 kr. kilo, velike kranjske fine klobase po 20 kr. — Slivovka, brinovec pravi 1 gld. 20 kr., 2. vrste po 1 gld., 3. vrste po 70 kr. liter, brinov cvet (Essenz) naradni, liter 2 gld. — Kislá repa kila 7 kr., od 50 kl. naprej; to pripoznamo dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej

JANKO EV. SIRC, prekajevalec in razpošiljalec živil v KRANJU.

(55) 11—6

KUPIM dobro ohranjen **kozolec** (toplar) sredne velikosti.

Ponudbe naj se pošljejo na **JANEZ-a KOMPOLŠEK, Škofjavas pri CELJU.** (319) 1

Pensionist

nemškega in slovenskega jezika zmožen, **išče službe občinskega tajnika**, ali pa **oskrbnika (Wirtschaftler)** pri kaki graščini, ker je izvežban v vseh strokih kmetijstva. Več pove uredništvo.

Dva trgovska pomočnika

sprejme

tvrdka Uršič & Lipej v Brežicah

pod ugodnimi pogoji, enega za manufakturno, drugega za (324) 2-1 špecerijo in železno trgovino.

Mlad trgovski pomočnik

želi takoj vstopiti v službo, najraje kje na deželi. Ponudbe na naslov **M. Poštenost, poste restante, Žalec.**

(325)

Kupujem

proso

od K 15 do 18 za 100 kg vsako množino

(318) 2-2 **paromlin Celje.**

PRIPOROČILO!

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim

dne 2. julija 1905

ново, moderno urejeno, vsem higijeničnim zahtevam zadostujočo

mesnico

Celje, Graška cesta št. 22

ter zagotavljam vse cenjene odjemalce, da jih bodem postregel vedno s svežim blagom, solidno in ceno. Za mnogobrojen obisk se priporoča z velespoštovanjem

JOSIP STELCER.

(327) 3—1

**Trgovina s papirjem, pisalnim
in risalnimi potrebščinami**

prodaja e. kr. šolskih knjig in igralnih kart

ZVEZDA TRGOVINA

prej D. HRIBAR

Rotovška ulica 2 **CELJE** Rotovška ulica 2
priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, doku-
mentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Novosti:

Studenčni kataster, dnevnik
občinskega zaklada, dnevnik
ubožnega zaklada } za občine

Dopisnice za naznanila izostanka vojaških
prememb

Izpisek iz zemljiške knjige } za odvetnike
a) posestni list in notarje
b) bremski list

Dopisnice, poštno spremnice,
nakaznice, nalepke, spremnice
s povzetjem, menice, čeki
in poštno položnice za c. kr.
poštne hranilnice } veljavno samo
za naučne
namene

Razdelitev učne tvarine, spisal K. Marschitz

Časovni predmeti:

Umetalni ogenj za veselice itd.

Lampijoni v raznih barvah in oblikah

Papirnat krožniki okrogli in štirioglati

Papirnat servijete

Karte za tombolo

Koriandoli (Confetti)

Serpentine (traki iz papirja) v raznih
barvah

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih čr-
tane, z eno ali dvema
kolonomi, v papir,
platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin
za občinske urade, krajne šolske svete, učitelstvo,
župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope,
hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po originalnih to-
varniških cenah.

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času

Svileni papir v vseh barvah.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami
od napriprostejših do najfinejših iz-
peljave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir v kasetah in mapah.

Zavitki za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potreb-
ščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznana dobro blago.

Solidna in točna postrežba.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je
bila dosedaj **4 1/2 %**.

(14) 27

Zavitke priporoča Zvezna tiskarna.

Original
SINGER
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji
za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (152) — 23

Zelo velike važnosti je,
da si vsak kmetovalec
nabavi novo izumljeno
s katerimi lahko
ena oseba toliko
naredi kakor 6
oseb z malimi,
navadnimi
= grabljami. =

Prodaja pri
„Merkurju“,

trgovina z železnino **P. Majdič-a v Celju.**

vlačne grablje

Vsakdo si
lahko grablje
ogleda, ne
da bi
bil siljen iste
kupiti.

Naznanilo!

Slavnemu p. n. občinstvu si dovoljujem uljudno naznanjati, da sem preselil
s 1. julijem 1905 svojo

črevljarsko delavnico

iz Rotovške ulice

== v Graško cesto št. 22 ==

(v hišo g. A. Kolenca).

Vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem se priporočam v blagohotno naklonjenost i v bodoče ter zagotavljam vedno najtočnejšo in najsolidnejšo postrežbo, še posebno z ozirom nato, da sem si uredil svojo delavnico po najmodernejšem načinu in sem raditega v prijetnem položaju naznaniti, da sem vsem delom **znižal cene**. — Naznanjam tudi, da prevzamem razun finejših del tudi vsa priprosta dela, kakor tudi popravila. — Za delo in kakovost blaga jamčim.

(321) 10-1

Martin Kolšek

črevljarski mojster v Celju.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje

vsakovrstnih pušk

za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (255) zastoj in poštnine prosto. 50-7

Malo posestvo

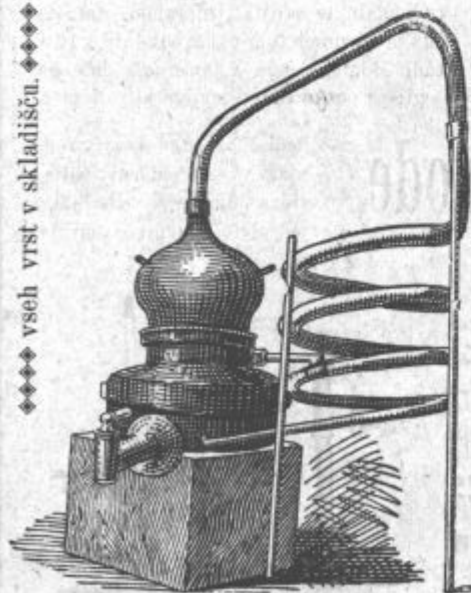
v Rakovi stezi (po domače Poznjakova klet)

se takoj prodaja

iz proste roke. Posestvo je na jako lepem kraju. Prodaja se pod ugodnimi pogoji ali da tudi v najem.

Natančneje pove **NEŽA REBEVŠEK**,
Nova cerkev p. VOJNIK ali pa lastnik
V. REBEVŠEK, Rabelj, Koroško. (311) 3-2

Zacinjenje in popravila vsake vrste
točno in ceno.

Demetriji Glumac, kotlar

Celje, Graška cesta šte. 28

se priporoča p. n. naročnikom za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor za vsakovrstno montiranje parnih kotlov, za parne stroje, v barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovarnah za sveče in magarin itd., paro- in vodovode v bakru in železu.

(238) 50-15

Gostilna Sevčnik na Lavi

4-3 pri Celju (298)

priporoča izborna domača naravna vina po nizki ceni.

Lep senčnat vrt. Solidna postrežba.

Pod ugodnimi pogoji se prodaja

mlyn

Natančneje se izve v upravništvu „Domovine“.

Štev 941.

(314) 2-2

Razpis stavb.

Pri okrajnem zastopu v Celju se bodo oddale potom ponudbe naslednje stavbe:

I. Zgradba novega mosta v km 0.8 okrajne ceste II. razreda Petrovče-Liboje (prvi most zunaj vasi Petrovče v smeri proti Kasazu). Gradnja: postranski zidi, mostnice s travertini, železne ograje.

Proračun stroškov 1900 K.

II. Most z enako zgradbo v km 7.890 okrajne ceste II. razreda Teharje-Ponikva v Lokarjah.

Proračun stroškov 3000 kron.

Načrti, proračun in stavbinski pogoji se zamorejo vsak dan razun nedelj in praznikov v pisarni okrajnega zastopa v Celju, Graška cesta h. št. 4 v uradnih urah vpogledati.

Zapečatenе pismene ponudbe z napisom „Ponudba“ se imajo s priloženo 10% varščino od stavbene svote oddati najkasneje do 7. julija t. l. do 12. ure dopoldne v imenovani pisarni gospodu c. kr. vladnemu komisarju, ali pa po pošti poslati.

Za okrajni zastop Celje

dne 24. junija 1905.

C. kr. vladni komisar: Lehmann.

Pozor!

V trgu Rajhenburg se da takoj dobro idoča

gostilna

z vsemi pripravami, kakor tudi gospodarskimi poslopi v najem, oziroma na račun. Zraven tega se še dobi dobro obdelano polje.

Ta gostilna stoji na najbolj primernem prostoru celega trga zlasti, ker se tik hiše nahaja živinsko sejmišče, kjer je šest sejmov v letu.

Odda se radi preselitve. (312) 2-2

Kdor reflektira, naj takoj vpraša ali se ogleda pri lastniku

AVGUST SENICA v Rajhenburgu.

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko vavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „Kroatia“ v Trstu. (239) 26-4

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške.

Pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi proti požaru in za življenje najdejo 17-4

posredovalci

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoči se postranski posel, kot glavni zastopniki in stalni potovalci pa dobro trajno službo. Ponudbe pod „15.305“ Gradec, poste restante.

Kozolec

na 6 stebrov še skoro popolnoma nov z opeko krit je naprodaj.

Natančneje se izve v pisarni dr. Ivana Dečka, odvetnika v Celju. (320) 2-2

Št. 2493/549 II.

(175) 3-3

Razglas.

Vsled pooblastila štajerskega deželne zboru podele se v letu 1905 nastopne poselske premije:

A. 100. delavskih premij po 50 K za poljske posle, kateri so dalj časa, najmanj po 15 let služili nepretrgano in pošteno pri enem in istem gospodarju (kmetiji). Upravičenci, ki še niso dopolnili 50. leto, dobe razen tega še 50 rentnih hranilnih vlog po 20 K.

B. 100 poselskih premij a 20 K. (mladostne premije) za poljske posle za primeroma najdaljšo, ne manj kot 5 letno službeno dobo s stičnim zadržanjem v službi, ki pa še niso prekoračili 30 leto.

Vsak s to premijo obdarovan, dobi tudi rentno hranilno vlogo za 10 kron.

C. Pet starostnih rent po 200 kron letno za zaslužne poljske posle in delavce, ki so prekoračili 60. leto in služili najmanj 20 let pošteno in nepretrgano pri enem in istem gospodarju (kmetiji).

Premije pod A. in B. podele se le osebam, ki za časa prošnje služijo še pri istem gospodarju.

Vsak nagradjen posel dobi razen tega še častni diplom. Prošnje z natančno označbo starosti, stanu in premoženjskih odnosov, kakor tudi o dobi službe, kakovosti posestva (ali veliko ali malo) z zadržanjem, potrjene po dotičnem gospodarju, se imajo vložiti pri županstvu dotičnega kraja.

V prošnji je navesti za katero premijo se prosi (A. B. ali C); ako prošnjo pošilja posel, priložiti je poselska knjižica (§ 27. posl. reda).

Pravilnost podatkov v prošnji naj potrdi županstvo (uradni pečat, podpis župana in enega občinskega svetovalca).

Prošnje se naj dostavi deželnemu odboru do 15. oktobra 1905.

Predstojecim predpisom ne odgovarjajoče prošnje se vrnejo.

Gradec, dne 20. svečana 1905.

Za štajerski deželni odbor: Edmund grof Attems.

Fizol, krompir, orehe,

sploh vse deželne pridelke

kupi (42) 50-23

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

V najem

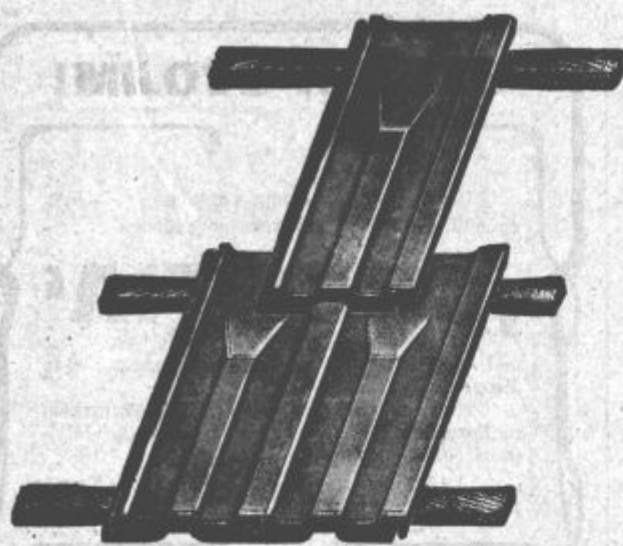
je za oddati trgovina z dvema sobama, s kuhinjo in skladiščem, Trgovina je na najlepšem in najbolj pripravnem prostoru v št. Rupertu ter preskrbljena kar najbolj z vsemi prodajalnimi opravami.

Več se izve pri oddajatelju (309) 3-2

JOŽEF FRELIH

gostilničar in posestnik v

št. Rupertu (DOLENJSKO).

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke „Koroški model“

(222) 20-9

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. ♦ Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in J. Marzola.

☛ Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. ☛

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. ☛ Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. ☛ Sprejmejo se zastopniki.

(205) 11-11

Ferdinand Sikošek

slikarski in pleskarski mojster

Cerkveni trg 4 **CELJE** Cerkveni trg 4

prevzame vsa cerkvena, sobna, dekoracijska, črkoslikarska, pohištvena in druga v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvršuje po konkurenčnih cenah, točno in solidno po najmodernejših vzorcih. ***** Proračuni na zahtevanje brezplačno.

Potnikom v Ameriko
v predvar !!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

84 sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; 25-18 odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden 84 uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega sistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

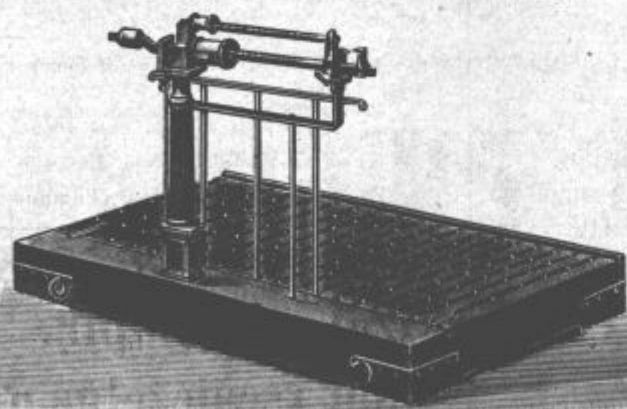
R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvolazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) —33

podružnica **R. A. Smekal.**

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelododov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo]

(154) 40-13

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ **CELJE** ♦ Poljska ulica št. 14.

